415/ /009 00083700000

JOUKKOKIRJE

TUNTURILATU

LAPINKÄVIJÄN LEHTI ● JULKAISIJA TUNTURILATU RY ● N:o 1/1988

PUHEENJOHTAJAN TÄHDENVÄLEJÄ

Retkeilyllinen tervehdys kaikille tunturilatulaisille ja mahd. muillekin lehtemme lukijoille. Asetimme toiveemme sateisen kesän jälkeen tulevaan talveen, mutta tästä kehittyikin oikullinen mitä lumi- ja hiihto-olosuhteisiin tulee – ainakin täällä etelässä. Tosin moni retkiveikko on kalunnut vesikeleilläkin satoihin nousevan kilometrimäärän. Lapissa oli tammikuussakin – normaalisti paukkupakkasten aikaan – varsin miellyttävät olosuhteet hiihdellä. Mutta nyt on kuitenkin teräshankien, auringossa välkkyvien huippujen ja sinertyvien kurujen aika tunturien maassa. Antoisia retkiä teille, joilla se on vielä edessä tämän talven aikana. Ja lohdutukseksi meille muille, jotka olemme jo retkemme suorittaneet, muistutan tulevan kesän mahtavasta yhteisestä yrityksestämme – YKIN SILLAN talkoista Ivalojoella.

*

Vietimme tunnelmallisia ja hauskoja talvipäiviä hieman kosteissa olosuhteissa vähälumisessa Leijankorvessa Mynämäellä. Kymmenvuotista taivaltaan juhliva Tunturikerho Logi oli paneutunut meidän vieraiksi tulleiden viihtyvyyteen tosi tarmolla. Päivistä jäi miellyttävät muistot. Kiitos vielä kerran logilaiset sekä onnea ja samanlaista tunturilatuhenkeä uudellekin vuosikymmenelle.

*

Suomen Ladun 50-vuotisjuhlat ovat jo takanapäin – Tunturilatukin oli siellä mukana, mutta juhlavuosi jatkuu edelleen monine tapahtumineen. Muutama päivä sitten päättyi maailman pisin viesti Kiilopään Tunturikeskukseen. Me tunturilatulaiset lisäsimme viestin pituutta yli 360 km:n vaelluksella Nuorgamista. Oli mahtavaa tulla perille läpi juhlaportin siinä eräretkihenkisessä porukassa, jonka te tunturilatulaiset muodostitte. Kiitokset vielä kerran kaikille teille. Tunturilatu saattoi urakkansa kunialla päätökseen.

Seuraava tämän juhlavuoden tapahtuma, johon otamme osaa joukolla on juhlaleiripäivät Kuopiossa heinäkuun alussa. Meitä lähellä ovat myöskin monet muutkin kesän tapahtumat, ehkä tärkeimpänä Erävaelluksen SM-kilpailut Kiilopäällä elokuussa. Tunturiladullahan on kunniakkaita perinteitä vaalittavana niin osanoton runsaudessa kuin sijoittumisessakin.

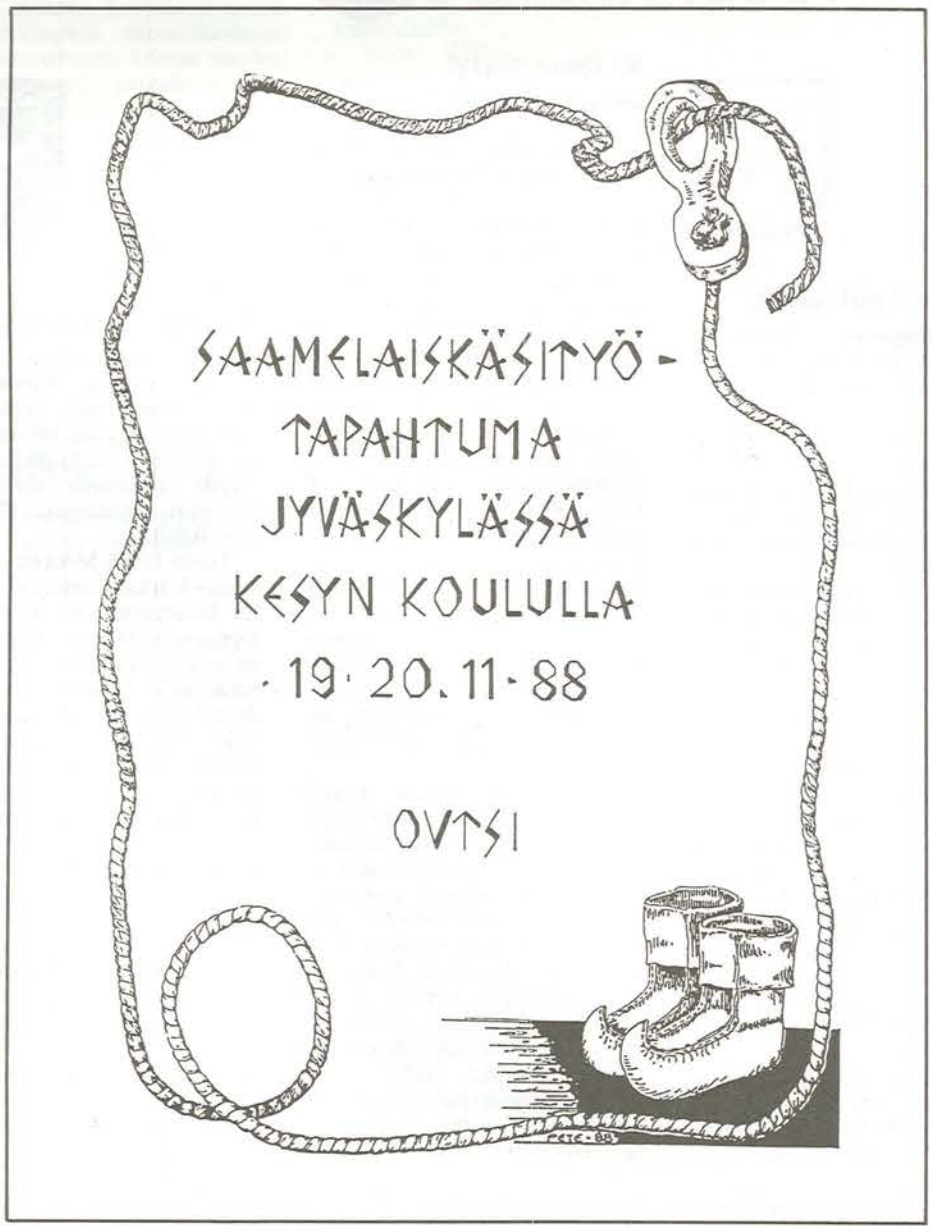
*

Näissä tähdenväleissäkin on palattava vielä kämppäasioihin. Tukikohtiimme Lapissa uusitaan vielä tämän kevään aikana vieraskirjat. Matti Rekola Kolbmasta on suunnitellut "laajennetun" vieraskirjan koteloineen, joka kiinnitetään näkyvälle paikalle kussakin kämpässä. Vieraskirja on rengaskansio, johon kuuluu muovikoteloissa info-osa erilaisine asiatietoineen ja ohjeineen sekä varsinaiset vieraskirjasivut.

Toinen uudistus on tukikohtien ympäristön luontokartoitukseen tarvittavat kansiot havaintokaavakkeineen. Havaintoja tehdään eläimistä ja kasveista sekä mahd. geologiasta ja säästä. Tehtävän helpottamiseksi hankitaan kämpille lintuja kasvikirjat. Toivon, että tunturilatulaiset ottavat asian omakseen, onhan se mielenkiintoinen lisä ympäristöretkien ohjelmaan, niin että havainnot kirjataan ja että hankittuja kirjoja sekä muuta materiaalia käsitellään asiallisesti, jotta niistä olisi iloa pitkään.

Kolmas täydennys tukikohtien kalustoon on pelastusahkiot, jotka on jo hankittu ja tullaan toimittamaan kämpille sopivan kuljetuksen ilmaannuttua. Ahkiot ovat oranssin värisiä, riittävän isoja ja ne varustetaan vetoköydellä. Ne on tarkoitettu ensisijaisesti pelastuspalveluun. Sijoituspaikka selvinnee kullakin kämpällä mahd. tarkoituksenmukaiseksi.

Yrjö Suuniittu

ERÄÄT SYNTYMÄPÄIVÄJUHLAT

Menneen tammikuun 5. päivänä tuli kuluneeksi täydet 100 vuotta Tahko Pihkalan syntymästä. Häntä muistettiin patsain, monin puhein ja juhlin. Yhtä niistä vietettiin Rumakurun kämpällä Saariselällä.

Jo kotona oli päätetty juhlien ajankohta, pitopaikka ja -tapa: 5.1.88 kello 12, Rumakurun kämpällä, nyyttikesteinä.

Mukaan oli varattu pöytäliina, tarvittavat 100 kakkukynttilää, aimo kimpale tahkojuustoa ja presidentin uuden vuodenpuheesta äänitettyä porilaisten marssia. Pienoisliput olivat peräisin joulukuusesta, päivänsankarin valokuva leikattiin sanomalehdestä ja pohjustettiin kahvipaketin selkämyksellä. Eipä sitten muuta kuin tiedotus käyntiin: Kutsuja paikkakunnan ilmoitustauluille ja henkilökohtaisesti kaikille laduilla tavatuille. Kylä oli hiljentynyt joulun ja uudenvuoden vilskeestä, kaamokselle oli tuolla viikolla jättämässä hyvästejä vain kourallinen väkeä.

Sunnuntaina kävimme tarkastamassa juhlahuoneiston ja toteamassa, ettei jäätelö sovellu tarjottavaksi viileässä kämpässä. Siitä tulee vilu. Monenmoista apua tämänkin juhlan toteuttamiseen tarvittiin: kauppa antoi avokaupalla valikoiman paristoja kun emme siinä vaiheessa vielä tienneet, mistä ja millaisen soittopelin saamme hankituksi. Sen meille lainasi Linna, Raunin tytöt tekivät ja pakkasivat upean juhlapitkon ja sitten matkaan.

Juhlapöytä saatiin valmiiksi, kamiinan tuli ja portaille lyhdyt hyvissä ajoin ennen vieraitten tuloa. Klassiseen tapaan meitä jännitti tilaisuuden suosio: tuleekohan kukaan? Huoli oli kuitenkin turha, vieraskirjaan kertyi 25 nimeä! Kovin paljoa enempää ei tainnut hiihtäjiä olla koko kylässä sinä päivänä.

Juhla saattoi alkaa. Rinkan uumenista kuuluneen porilaisten marssin jälkeen sytytettiin kakun kynttilät ja käytiin käsiksi pöydälle kertyneisiin antimiin. Kursailua ei tunnettu ja kämpän täytti lämmin tunnelma ja puheensorina. Vieraat saateltiin taipaleelle tähtisadesoihduin ja yhdessä viimeisten lähtijöitten kanssa siivosimme juhlan jäljet ja täytimme puulaatikkoa (tästä heille kiitokset). Palasimme kylään parahiksi ostaaksemme vastailmestyneen Tahkon postimerkin pariin juhlasta lähetettyyn tervehdykseen. Loppupäivä kuluikin sitten lainojen palauttelemeiseen ja kuulumisten kertomiseen kaikille asiaa edistäneille. Ainakin Olematon Järjestelytoimikunta oli päivään hyvin tyytyväinen.

Marjatta ja Vappu

TUNTURILATU r.y.

JOHTOKUNTA

Pj. Yrjö Suunniittu Sammonk. 32 E 62, 33540 Tampere p.k. 931–555513.
Vpj. Raimo Niklander p.k. 90–7541968.
Jäsenet: Arvo Anivuo p.k. 941–272597, Vappu Hietala p.k. 90–573745, Pekka Hutunen p.k. 958–11247, Kalevi Kanerva p.k. 921–321571, Uolevi Mättö p.k. 914–28901, Eero Niinikoski p.k. 931–615981 ja Jorma Vuorela p.k. 964–560505.
Sihteeri: Antti Karlin, Kalevantie 15 A 22, 23500 Uusikaupunki p.k. 922–24040
Jäsenasiat: Anja Pajunen Erkylänk. 21, 05820 Hyvinkää p.k. 914–28901
Talous: Vappu Hietala, Kylätie 2 A 15, 00300 Helsinki p.k. 90–573745
Kuva-arkistonhoitaja: Pauli Hakulinen, Kasöörink. 2 D 64 00520 Helsinki p.k. 90–140995.
Postilähetykset ja juoksevat raha-asiat: Elvi Zweygberg Suomen Ladun toimisto, Fabianink. 7 00130 Helsinki p. 90–170101.
TL:n tilit: SYP Katajanokka 206621–20620 tai postisiirtotili 13533–1.

JÄSENLEHTI TUNTURILATU

Vastaava toimittaja Yrjö Suuniittu
Toimitussihteeri Uolevi Mättö, Erkylänk. 21, 05820 Hyvinkää p.k. 914–28901.
Lehtitoimikunta: Pauli Hakulinen, Anja Pajunen ja Helena Oksanen.

KIINTEISTÖT

Susikyrö, Enontekiö
Susi-Talas, Inari
Susi-Kiisa, Utsjoki
Kärrikaltio, Inkoo (Kavtsin hallinnassa)
Rakennuspäällikkö: Pekka Huttunen, Joukontie 27, 76150 Pieksämäki p. 958–11247

SUSIVALIOKUNTA

Pj. Raimo Niklander. Jäsenet: Kauno Laine, Reino Kärkkäinen, Väinö Martikainen, Anja Pajunen ja Antero Tarvainen. Sihteeri Sirkka Seliste.

TUNTURIKERHOT

OKTA (1) Kajaani
Pj. Pauli Keränen, siht. Anja Mustonen Erätie 20 as 15, 87200 Kajaani p.k. 986–27946.
KUOKTE (2) Hyvinkää – Riihimäki
Pj. Markku Salminen, siht. Tuija Nousiainen Aholank. 13 05830 Hyvinkää p.k. 914–18520
KOLBMA (3) Tampere
Pj. Raili Pöllänen, siht. Jorma Laine Lentävänniemenk. 2 A 9, 33410 Tampere p.k. 931–462960.
NJEALLJE (4) Pieksämäki – Mikkeli – Varkaus
Pj. Esko Aalto, siht. Ritva Kylliäinen Koskik. 10, 50100 Mikkeli p. k. 955–14976
VIHTTA (5) Vaasa
Pj. Seija Nykänen, siht. Pertti Elo Alkulanpolku 6 A 4 65380 Vaasa p.k. 961–267941.
KUHTTA (6) Helsinki – Vartiokylä
Pj. Alpo Mäntynen, siht. Marja-Terttu Hakkarainen Lappeentie 6 A 3 00950 Helsinki p.k. 90–322577.
TSIETSA (7) Iisalmi
Pj. Esko Pirinen, siht. Pentti Kainulainen, Vaarutie 14, 71160 Riistavesi, p.t. 971–222422.
KAVTSI (8) Helsinki
Pj. Jorma Alapuranen, siht. Marita Maula Ylipalontie 1 D, 00670 Helsinki p.k. 90–743246.
OVTSI (9) Jyväksylä
Pj. Risto Åhlgren, siht. Irma Hulkkonen Ruokkeentie Majarinne, 40220 Keski-Palokka p.k. 941–635168.
LOGI (10) Turku
Pj. Kalevi Kanerva, siht. Anna-Maija Salminen Hämeentie 20 B 28 20540 Turku p.k. 921–377370
ALPPAS (11) Hämeenlinna
Pj. Veikko Stark, siht. Marja-Liisa Mäki, Matti Alangonk. 5 B 15 13130 Hämeenlinna p.k. 917–29061
KUMPE (12) Pohjois-Karjala
Pj. Reijo Pasanen, siht. Niilo Sopanen TVH/Kajaanintie 83900 Juuka

TUNTURIKERHOJEN

Oktan kuulumisia

Vuosi vaihtui ja samalla vaihtui Oktan ohjastaja. Joulukuun palaverissa Oktan vetäjäksi valittiin Pauli Keränen, tuo ikinuori partiolainen, tunturien kulkija, hiihtolatujen kuluttaja ja suunnistusratojen kiertäjä. Uskonpa Paulilta löytyvän paukkuja myös tähän kerhotyöhön.

Vuoden vaihtumisen myötä otimme käyttöön kerhomerkin. Edellisen vuoden puolella kisailimme merkin suunnittelussa. Laadukkaita ehdotuksia oli useita, joista valituksi tuli Aaro Vitikan ehdotus.

Suomi Hiihtää -tapahtuman reitti kulki Kainuun halki. Oktalaisista oli mukana hiihtämässä Heikki, Kaarina, Aija, Raimo ja Pauli reitillä Jyrkkä – Vuokatti – Kajaani – Paltamo – Vaala – Rokua, reilut 230 km. Pakkasta oli enimmillään 30 astetta. Lähitulevaisuudessa käymme rinkkailemassa Lapin tunturikoivikossa ja paljakassa viiden oktalaisen voimin. Akukammin maisemissa tarkkasilmäiset kammihiiret näkevät suden n:o 291, jos näkevät. Olkaapa tarkkoina.

Kuulumiset tästä eteenpäin kertoileekin Pauli, joten luonnollista mieltä kaikille

Harmaakarhu

Henkistä puoltakin on yritetty ruokkia. Kävimme näet Marianpäivänä suurella joukolla Hämeenlinnassa teatterissa.

Matti on kuutamohiihdoista ja lähiympäristön yövaellusretkistä huolehtinut hyvällä menestyksellä, joten yökulkuakin on ollut ohjelmassa.

TL:n eläkeläisille on kerhomme toimesta varattu v. 36 Susi-Kyröstä. Toivomme silloin kaunista ruskaa ja runsasta osanottoa. Viime kesänä Kiisalla oli 16 osallistujaa samaisella viikolla.

TL:n alkuaikojen touhukas retkeilijä, kerhomme vanhin susi n:o 45 Kerttu "Mikki" Ek on poistunut keskuudestamme viime vuoden lopulla. Hänen aloitteestansa käynnistyi tuo eläkeläisten kesäviikkotoiminta. Monta mieluista juttuhetkeä Mikin kokemuksista pulppuilee juuri nyt mielessäni. Päällimmäisenä kuitenkin aina yksi ja sama. Viisikymmenluvun alussa hän oli tavannut Lapin selkosilla Reino Helismaan ja Tapio Rautavaaran ja oli saanut kulkea kappaleen matkaa kolmantena. Tällöi laulu Rakovalkealla näki päivänvalon, eli se syntyi kyseisellä reissulla. "Siinä mä vain totesin, miten helposti ja hetkessä se laulukin syntyy, kun on oikeat ihmiset asialla. Parasta on se, että laulu elää, vaikka tekijät ovat jo siellä Rakovalkeallaan... siellä.

Anja

Kuokten kuulumisia

Puheenjohtajamme Markun kehoituksesta muutama rivi tälle palstalle. Esimiestä lienee paras totella.

Talvi, kun hiihtokuntoon kerran täälläkin saatiin, onkin ollut kerrassaan leuto ja mukava hiihtotalvi. Ja siinä talvea odoteltaessa alkoi Kuokten 22. toimintavuosi.

Kerhoillat ovat jatkuneet entiseen tapaan. Erikseen on kiitos mainittava Pauli Hakulisen Australian kulta- ja opaalikentille tekemästään retkestä kertova. Hyvän ja mukaansa tempaavan kerrontatyylinsä ansiosta sai hän täyden katsomon haukkomaan henkeä.

Login 10 v. juhla ja TL:n talvipäivät ovat vielä mukavina mielessä kaikkine hienouksineen. Kiitos logilaiset!

Harmi vain, että kerhostamme oli niin vähäinen joukkio lähtenyt mukaan. Kylmää ei ainakaan voinut syytellä. Paitahihasillaan pystyi teltta-askareitakin tekemään.

Pitkään virellä ollut hihamerkkimme uudistaminen on nyt edennyt kohti toteutumista, painoon. Käytössä olevaa, vihonviimeisen Markku lähetti Iisalmeen Suomi Hiihtää -reppuun ommeltavaksi.

Kolbma siirtyi thatcherismiin

Talvi on sitten voitettu tämän vuoden osalta. Tosin välillä tuntui, ettei talvea ole, vettä kun pakkas tulemaan taivaalta vaikka kalenteri näytti tammikuuta.

Kolbma on sitten siirtynyt thatcherismiin. Kerho on saanut oman rautarouvan, puheenjohtajaksi valittiin syyskokouksessa Raili Pöllänen yksimielisesti.

Kerhoillat tuntuvat kiinnostavan jäsenistöä kovasti, lähes neljäkymmentä kerholaista on käynyt kuulemassa illan teemaa kerhoiltaa kohden.

Kerhoillat tuntuvat kiinnostavan jäsenistöä kovasti, lähes neljäkymmentä kerholaista on käynyt kuulemassa illan teemaa kerhoiltaa kohden. Kerhoiltojen runsas osanotto onkin merkkinä mielenkiintoisista aiheista mikä kiitoksena kerhotoimikunnalle.

Tammikuun lopulla hiihtelimme perinteistä Siikanevan hiihtoa. Keli oli todella mainio, tuuli oli ainoa vastarannan kiiski, puhalsi vastaan meinaan. Siirtyminen Thatcherismiin näkyi kyllä tälläkin reissulla. Yhdeksästä hiihtelijästä kuusi oli sitä kauniinpaa sorttia. Liekö liian kesyjä tällaiset perjantaista sunnuntaihin tapahtuvat vaellukset miesten osalta? Tammikuun lopulla juhlittiin myöskin Suomen Latua. Latuillassa oli kerhomme edustaja todella runsaasti edustamassa Kolbmaa, kiitoksia kaikille mukana olleille näin jälkikäteen. Turun puolessa käytiin katsomassa kummilasta ja onnea toivottamassa. Logi saavutti kymmenen vuoden iän ja mekin olimme mukana runsain joukoin saattamassa Logia uudelle vuosikymmenelle. Voidaan sanoa ettei kummikerhomme kuulu enään yksihampaisten joukkoon. Onnea!

Suomi Hiihtää tapahtumaan on joukkomme myöskin ottanut osaa. Nuorgamista Kiilöpäälle on rautarouva joukkoineen kidättänyt kerhomme osuutta ja myöskin Yrjön porukassa on kerhomme tunnus tavoittanut Kiilopään. Paikallisella tasolla Kolbma kiidätti viestireppua Taivalpirtiltä Orivedelle. Kahtena päivänä kulki reppu meidän toimesta eteenpäin. Osanotto paikallisella tasolla ei ollut aivan yksinkertaista, tietoa kun ei sovinnolla annettu. Mukana kuitenkin oltiin ja kerhon merkki on ommeltu viestireppuun.

Kevään myötä moni on käynyt hiihtelemässä pohjan perillä. Kerhon järjestämään kuljetukseen ja hiihtoviikkoon mielenkiinto ei kuitenkaan ole riittänyt. Valitettavasti.

Tulevaisuudessa hiihtoviikkoa ei kannata järjestää omin päin, yhteistyö muihin kerhoihin jääkin nyt päällimmäiseksi.

Mikäli yhtiestyö ei onnistu, yhteiset reissut Lappiin on mennyttä aikaa.

Kevät on aikaa kun luonto herää eloon ja valon määrä lisääntyy. Retkeilijät tutkivat karttoja kesän retkiä suunnitellen ja istumalla iltaa vaellustovereiden kanssa. Näkymä pohditaan yhteisesti kartan ääressä ja allekirjoittanut toivookin antoisisa vaelluksia kaikille rinkan kantajille.

Jonte

Njealljen kuulumisia

Päivä on taas kukon askeleen verran pidempi. Kevät tulee pikkuhiljaa. Tosin nytkin ohut pilviverho peittää taivaan estäen kirkkaan auringonpaisteen. Täysin aurinkoisia päiviä on ollut vain muutamia. Niitä on ihan ikävä.

Lunta täällä Mikkeli–Pieksämäki–Varkaus sektorilla on ollut kiitettävästi jo marraskuun loppupuolelta asti. Hiihtämään on päästy muuallekin kuin vain valaistuille laduille. Tämä syksäntalven aika on ollut enemmän sellaista tupasilla oloa. Olemme kokoontuneet kuukausittain kerhoiltoihin. Savossa kun ollaan, olemme kahvin lisäksi nauttineet toistemme seurasta, nauraneet ja haastelleet ja tietenkin puhuneet asiaa. Iltojemme asiateemat ovat olleet luontoa ja liikuntaa koskevia. Olemme myös osallistuneet Tunturiladun järjestämiin yhteisiin tilaisuuksiin sekä käyneet muiden kerhojen tilaisuuksissa. Yhteistä pikkujoulua vietimme Hevonlahdella Lea Sarkealan luona. Paikka on ihastuttava isäntäväestä puhumattakaan. Tekin voitte tähän kaikkeen tutustua jos ei ennen niin ensi elokuussa. Tunturikerho-

TOIMINTAA

jen yhteinen kerhopalaveri pidetään juuri täällä Hevonlahdella, joten tervetuloa oikein suurella joukolla mukaan.

"Luonto on ainoa kirja, joka jokaisella lehdellään tarjoaa suurta sisältöä."

Ritva

Tsietsan kuulumisia

Perjantaina yhdestoista maaliskuuta ilta myöhällä Nerkoon kanavalla: tuuli ulvoo puissa, lumi pölisee teltan liepeillä. Meillä on lämmin telttakaminan ääressä. Odottelemme Iisalmesta Kuopioon taivaltavia tsietsan jäähiihtäjiä.

Peltoaukean kulmalta pimeällä järven selälle katsellessani en voi välttyä ajatukselta, että onko tässä mitään järkeä? Tuolla jossain tuiskussa ja tuulessa joukko ystäviä jutaa kohti jotain karttapistettä, jossa pitäisi olla teltta. Heidän ajatukset voi vaan arvata. Ja kuitenkin siinä on sitä jotain, joka saa meidät aina uudelleen ja uudelleen nostamaan rinkan selkään tai vyöttämään itsemme ahkion eteen.

Ei tullut tämänkään kertaisesta jäähiihdosta kerhojen yhteistä tapahtumaa. Syy on tietysti meissä itsessämme, mutta olisin toivonut kuitenkin lähimpien tunturilatulaisten ja kerhojen olevan kiinnostuneita ja ottavan yhteyttä. Täältä kun ei tule lähdettyä etelän tapahtumiin mukaan kovinkaan usein. Pohjoisimpien tunturikerhojen yhteistapahtuma kerran vuodessa saattais olla paikallaan? Pannaanpa mietintämyssy päähän. Ehkäpä ensi talvena.

Viime vuoden puolella pidetyssä tsietsan vuosikokouksessa uudistui kerhotoimikunta sen verran, että Ropposen Rane Kuopiosta tuli uutena mukaan. Puheenjohtajana jatkaa Pirisen Esko ja varasellaisena Partasen Raili. Sihteerin postilla on tulossa muutos. Ennen kesää lähetämme kerhoille tiedon Tsietsan uudesta postiosoitteesta.

Arkisen aherruksen keskellä on siirrytty juhlavuodesta toiseen. Kiilopäälle matkannut viesti ohitti Ylä-Savon talven kovimpien pakkasten aikaan. Kolmenkymmenen asteen pakkasessa olivat tsietsalaiset kuljettamassa viestiä näyttävällä joukolla. Iisalmessa ommeltiin myös Tunturiladun ja Kavtsin merkit juhlareppuun. Tämä tässä tiedoksi ja terveisiksi, että homma hoidettiin.

Kirjoittelin näitä rivejä karttakasojen keskellä. Pöydällä ovat Kilpisjärvi – Tornionjärvi välin kartat. Huhtikuun puolessa välissä starttaa reitin molemmista päistä kerhomme vaellusporukat, mutta sehän on jo uuden tarinan arvoinen juttu.

Luistavia keväthankia kaikille. Hiihdellään kohti kesää. Terveisin

PENA

Kavtsin kuulumiset

Kavtsin 16. toimintavuosi on pyörähtänyt jo hyvään alkuun. Edellisen vuoden juhlahumusta on toivottu hyvin ja ehtivätpä kavtsilaiset sankoin joukoin osallistumaan pääjärjestömme Suomen Ladun 50-vuotisjuhlatapahtumiin sekä Helsingin Yliopistossa pidettyyn pääjuhlaan että Suomi Hiihtää-hiihdon alkuosuuksille.

Vuosi 1988 on Kavtsissa omistettu retkeilyn monipuolistamiseen jäsenistömme parissa. Kerhomme tekee vuoden aikana viisi vaellusta eri puolille Lappia. Jokainen vaellus tehdään jonkin teeman parissa, joten tänä vuonna pitäisi kavtsilaisille olla valinnan mahdollisuuksia retkien suhteen. Myös jäsenistömme saaminen aktiivisemmin mukaan kerhomme toimintaan kuuluu v. 1988 tavoitteisiin. Kerhomme keskuudessa tekemä jäsenkysely on osa tätä aktivoimiskampanjaa.

Tammikuun kerhoillassa saivat kavtsilaiset kuunnella ja katsella retkeilyä koiravaljakolla. Helmikuun aiheemme oli kesäinen – perhoset harrastuksena. Molemmat alkuvuoden aiheista olivat mielenkiintoisia ja kysymyksiä riitti esitelmöitsijöille runsaasti. Huhtikuussa kuulemmekin tarinaa kullanhuuhdonnasta ja kun toukokuun aiheena on aina ajankohtainen retkipsykologia, on loppukeväänkin kerhoiltoihin luvassa runsaasti osallistujia.

Tammikuussa vietimme omia talvipäiviämme Kärrissä. Neljäkymmentäkaksi kerhomme jäsentä osallistui Kärriä ympäröivän aidan kiertoon, ja monet mielenkiintoiset tehtävät takasivat sen, ettei kierto jäänyt pelkästään kävelyksi aidan laitaa. Tunturiladun talvipäiville Mynämäellä osallistui kavtsilaisia runsaslukuisesti. Erikoisesti lämmitti mieltäni se, että vaelluskisaan otti osaa kuusi partiota kerhostamme. Kun menestyskin oli paremmanpuoleinen, ei voi muuta kun olla ylpeä kerhostamme.

Lumitilanne täällä Etelä-Suomessa on ollut varsin heikko. Niinpä osa suunnitelluista tapahtumista on jouduttu perumaan lumen puutteessa. Maaliskuun alussa pidettyyn Kavtsin jäähiihtoon osallistui kuitenkin 22 kvatsilaista. Kärrin lähialueilla tehty viikonlopun vaellus oli kaikinpuolin onnistunut, vaikka tällä kertaa emme merenjäälle menneetkään.

Tätä kirjoittaessa tulee lunta taivaan täydeltä ja niin on tullut jo viikon ajan. Pian kuitenkin kavtsilaiset suuntaavat kulkunsa Lapin kairoille. Kerhomme talviretket tapahtuvat Saariselän alueella ja välillä Nuorgam–Kiilopää. Näille vaelluksille osallistuu kerhostamme parisenkymmentä vaeltajaa.

Perinteisen linturetken teemme tänä keväänä Karkaliin, jossa tarkoituksemme on myös ihailla alueen kukkaloistoa.

Kesäkuun alkupuolella on meille luvassa vieraita Kärriin. Ovtsilaiset ystävämme Keski-Suomesta ovat luvanneet tulla viikonlopuksi vieraaksemme. Tervetuloa ovtsilaist runsain joukon Kärrikaltioon!

Hyvää retkeilyvuotta kaikille tunturilatulaisille meiltä Kavtsista!

Jorma

Ovtsin kuulumisia

Marraskuun on joku sanonut säilövän elämää odottamaan kevättä. Nyt on varmaankin varmemmat merkit havaittavissa. Lunta tosin on alueellamme vaikka muualle ajaa ja lisää vain sataa. No, se merkkihän se on, se auringon sulattama lumi! Ja marraskuinen syyskokous päätöksineen on "säilöttynä" niin, mitäpä tässä muuta kuin julkistetaan tärkeimmät: Kerhomme puheenjohtaja on Risto Åhlgren. (Anivuon Arvo pääsi lepovuoroon). Johtokuntaan kuuluneita, ahkeria kerholaisia myös päästettiin välillä lepovuoroon, lepo tekee väillä hyvää, se meidän kaikkien tulee muistaa, vastakin! Siinä samassa kokouksessa intoontuivat läsnäolleet kerholaiset ehdottamaan mm. vuoden 1988 saamelaiskäsityötapahtuman läpiviemistä kerhomme taholla. Päätös tuli myönteiseksi. Nyttemmin on asiaa selvitelty työryhmän ja johtokunnan taholla ja ajankohta on tapahtumalle 19–20.11.1988. Paikka Kesynkoululla, Jyväskylässä. Tervetuloa mukaan tapahtumaan. Järjestelyissä tarvitsemme myös kerholaistemme työpanosta, joten kerhoilloissa lisää.

Alkaneella kevätkaudella on kerhoilloissa luetteloitu vaellusvarusteita ja läpikäyty varusteiden tilapäiskorjauksia sekä tutustuttu uusiin varusteisiin, että nyt on aika lähteä kulkemaan. Osa kerholaisiamme on ollut mukana "Suomi-Hiihtää" -tapahtumassa sivakoimassa maakunta-uralla. Anivuon Arvo ja Myllärisen Erkki tekevät latuuraa jossain Talaksen ja Kiilopään suunnalla. Tarkoituksenaan ennättää 13.3. Kiilopäälle Nuorgamin suunnasta hiihtävien Tunturiladun joukkojen kanssa.

Kevätvaeltajat pakkailevat ahkioitaan ja järjestelevät rinkkojaan perinteiseen tapaan. Mukavia reissuja – Kaikille ja terveisiä, omakohtaisia terveisiä "flunssasta ja nokkosrokosta".

Imppa

Login kuulumisia

Vuoden vaihteen jälkeen toiminnassamme oli kerhoiltoja, palaverejä, talkoita sekä valmisteluja Tunturiladun Talvipäivien ja kerhomme 10-vuotissynttäreiden johdosta, jotka vietettiin Koirasaaren kämpän maastossa 12–14.2.-88.

Edellämainitussa tapahtumassa kerhomme 18 perustajajäsenestä paikalla oli viis henkilöä: Elli ja Hemmo Kivilaakso, Pentti Laine, Kalevi Kanerva ja Ritva Levander. Nämä henkilöt ovat olleet aktiivisesti toiminnassa mukana koko 10-vuotiskautemme. Talvipäivistä enemmän toisaalla tässä lehdessä.

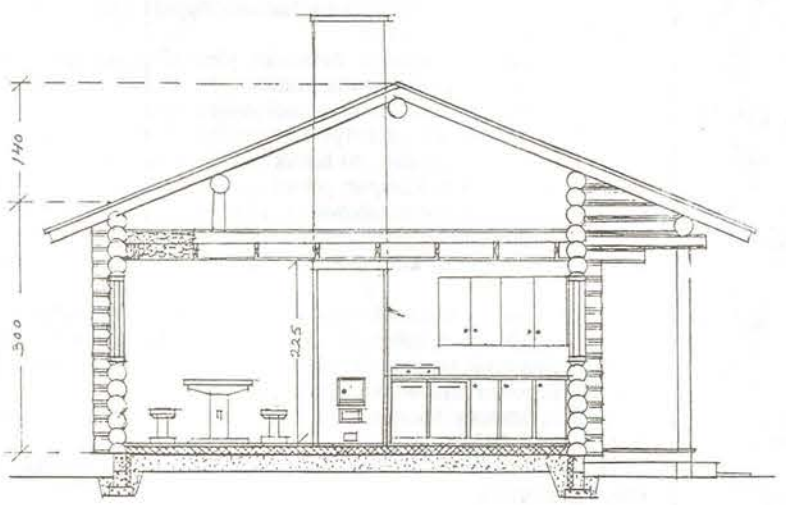
Kevään toiminnassamme on hiihtoviikko Susi-Kiisalla 23–30.4. Toukokuussa on luontoretki Kustavin saaristoon, ja Utsjoen Karigasniemellä on vuorossa lintukurssi kesäkuussa.

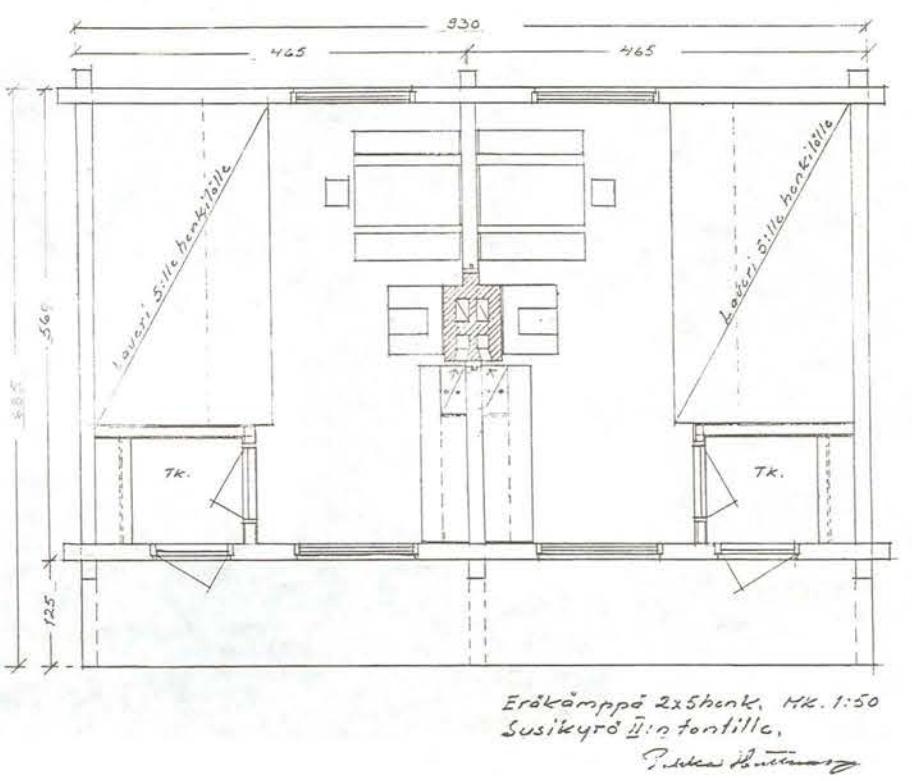
Heinäkuussa melotaan Sirkasta Rovaniemelle, ja ruskamatkan aika on sitten syyskuussa. Lokakuussa on sitten vuorossa Tunturiladun syyskokous ja susiaiset (7.–9.10.-88). Lisätietoja näistä tapahtumista saat soittelemalla kerhomme jäsenistölle.

kevätterveisin **Pirjo**

LISÄTILAA SUSIKYRÖÖN

Tunturiladun kevätkokouksessa 14.5.1988 käsitellään Susikyrö II:n tontin rakentamista ja päätetään siitä oheisen luonnoksen pohjalta.

Eräkämppä 2x5henk. MK. 1:50
Susikyrö II:n tontille.

Avajaiset pidettiin kantotulilla. Kuvat Anne Toivonen.

No onhan täällä lunta!

Tunturiladun XIII talvipäivä vietettiin helmikuun 12.–14. päivä Mynämäellä Leijankorvessa Koirasaaren kämpän maastossa. Isäntänä hääri tunturikerho Logi, joka samalla juhli 10-vuotissynttäreitään. Juhlakansaa tapahtuma kokosi paikalle noin 130. Osa saapui tipoittain perjantaina pääjoukon tullessa paikalle lauantaina.

Talvipäivien virallisen avauksen suoritti Koirasaaren isid Antti Nikula. Häntä ennen kuitenkin kailotti korven kätköistä Leijan-Ukko. Leijan-Ukko oli seurannut tarkasti valtakunnan asioita, ainakin puhe päättyi toteamukseen: "Kyllä se siitä!"

Ohjelmaa oli pitkin lauantaita periaatteella melkein jokaiselle jotakin. Nälkäisille tarjottiin höyryävää hernerokkaa suoraan soppakanuunasta. Luonnonharrastajat kisailivat Antti Karlinin laatimalla visaisella luontopolulla. Saunahullut istuivat löylyissä, miehet Koirasaaressa ja naiset Leijan kämpän saunassa.

Tunturiladun korkein raati piti kokousta, ja kisailumieliset starttasivat vaelluskisareitille, joka oli Ari Linkolehdon ja Paavo Kramsun käsialaa. Kisa voitiin käydä kaikesta huolimatta suksin. Sukset olivatkin paras kulkuneuvo, vaikkei sitä lunta nyt niin mahdottomasti ollut. Mutta ei ainakaan tullut saappaaseen ylimääräistä kosteutta varren kautta, kuten muutamat jalkamiehet saivat kokea.

Illasta yöhön

Illalla alkoivat sitten varsinaiset juhlallisuudet. Login syntymäpäivän kunniaksi olivat emännät leiponeet komean täytekakun, josta varmasti riitti kaikille. Kahvia ja kakkua mutustaen päästiin mukavasti juhlatunnelmaan.

Tunturikerho Logi jakoi kerhon pöytälipun entisille ja nykyiselle puheenjohtajalle sekä kerhon aktiivisille. Kerhon pöytälippu annettiin Joel Jukalalle, Kalevi Kanervalle, Hemmo Kivilaaksolle, Pentti Laineelle, Ritva Levanderille, Antti Nikulalle ja Pentti Yli-Kuivilalle.

Suomen Ladun pronssinen plaketti annettiin seuraaville logilaisille: Christer Forsberg, Paula Jukala, Antti Karlin, Hemmo Kivilaakso, Leila Kolehmainen, Marja-Liisa Kramsu, Paavo Kramsu, Tuulikki Kukkonen, Ritva Levander, Lasse Strang ja Aili-Maija Yli-Kuivila.

Login johtokunta, johon kuuluvat tänä vuonna Kalevi Kanerva (pj), Pentti Yli-Kuivila, Christer Forsberg, Pirjo Jauhiainen, Pentti Laine, Ari Linkolehto, Antti Nikula, Matti Tikkanen ja Anne Toivonen, otti vastaan onnitteluja ja lahjoja hymyssäsuin.

Iltaa jatkettiin tanssilla ja ohjelmistosta vastasivat Login musikantit eli Pertti Keihäs ja Pentti Laine, Kaihokuoro Logiset sekä P. Jukalan jumpparyhmä. Tanssin jytke kaikui myöhään yöhön, tallissa oli tunnelmaa!

Aamusta alkaen

Hyvää aamua toivotti Pentti Yli-Kuivila sunnuntaiaamutuimaan. Silmät sikkarallaan alkoi väki heräillä teltoista ja käväistyään aamukaffeella olikin valmiina Elli ja Hemmo Kivilaakson järjestämään hupiviestiin.

Hupiviesti on kova kisa, se koettelee kisailijoitten kuntoa ja katsojien nauruhermoja. Jokaisesta kerhosta oli sekajoukkue, kaksi miestä ja yksi nainen, suurimmista Kavtsista ja Kolbmasta kaksi joukkuetta.

Varusteina yksi suksi ja kaksi sauvaa kisailijat aloittivat lähtötehtävän, jossa piti nopsaan järjestää irtonaiset olympiarenkaat oikeaan kuvioon. Sitten "sijoitettii" tolppaan kumirenkaat ja matkaan eli riistakatoksen kiertoon yhdellä suksella sivakoiden.

Paras hupiviestissä 1988 oli Njeallje. Hupiviestin tulokset: 1) Njeallje, 2) Kolbma I, 3) Ovtsi, 4) Logi, 5) Kavtsi I, 6) Kuokte, 7) Kuovza, 8) Kolbma II, 9) Kavtsi I.

Talvipäivien päätökseksi pidettiin arpajaiset, jaettiin vaelluskisapalkinnot ja pidettiin päätöspuheet eli äänessä olivat ainakin Stuorra-Ykä ja Kanervan Kalevi.

Talvipäivät ovat aina hauska tapahtuma, enemmänkin niihin sopisi osallistujia. Nyt katseet kohdistuvat taasen kevääseen ja seuraavaan syksyyn. Te, jotka olitte nyt mukana, osaattekin sitten tulla Koirasaaren, maisemiin ensi syksynä. Ja kaikki te, jotka ette nyt mukaan päässeet, tulkaapas tekin Susiaisiin Turun kanttiin lokakuun 7.–9. päivä.

Jaspis

Vaelluskisan solmutehtävän suorittajat ihan solmussa.

TUNTURILATULAISET LUONTOPOLULLA

Tunturiladun talvipäivien yhteydessä järjestettiin perinteinen luontopolku, jonka suunnittelusta ja toteutuksesta vastasivat Aimo Kalenius ja allekirjoittanut. Taka-ajatuksena oli, että helpoista tehtävistä ei opi ja vaikeista oppii. Toisena kriteerinä kysymyksiä suunniteltaessa oli Lapin luonto ja muut Lappiin liittyvät asiat. Toivottavasti pääsimme päämääräämme. Ainakin tuloksia tarkasteltaessa tuntui, että tehtävät olivat melkoisen vaikeita.

Luontopolulle osallistui 42 henkilöä ja siinä oli 12 tehtävää ja maksimipisteet olivat 14 (yhdessä tehtävässä kolme oikeata vaihtoehtoa). Pistejakauma oli seuraava:

14	pistettä	–
13	pistettä	–
12	pistettä	–
11	pistettä	–
10	pistettä	1 henkilö
9	pistettä	3 henkilö
8	pistettä	4 henkilö
7	pistettä	8 henkilö
6	pistettä	9 henkilö
5	pistettä	11 henkilö
4	pistettä	6 henkilö
Yhteensä		42 henkilöä

Seuraavat menestyivät parhaiten:

1.	Jorma Laine,	Kolbma	10	pistettä
1.	Arvo Anivuo,	Ovtsi	9	pistettä
	Eero Niinikoski,	Kolbma	9	pistettä
	Veijo Taavitsainen,	Kuovza	9	pistettä
5.	Uolevi Mättö,	Kuokte	8	pistettä
	Marjatta Raittinen,	Logi	8	pistettä
	Irma Spelman,	Kuovza	8	pistettä
	Yrjö Suuniittu,	Kolbma	8	pistettä

Jotta nekin, jotka eivät voineet osallistua talvipäiville, voisivat testata luontotietouttaan, julkaistaan kysymykset ohessa. Vastaukset ovat sivulla 11.

Tehtävät

1. Suomen Latu ja Suomen luonnonsuojeluliitto täyttävät tänä vuonna yhteensä a) 90 vuotta, b) 100 vuotta, c) 120 vuotta.

2. Napapiirin pohjoispuolella on a) kolme kansallispuistoa ja kuusi luonnopuistoa, b) neljä kansallispuistoa ja viisi luonnonpuistoa, c) neljä kansallispuistoa ja neljä luonnonpuistoa.

3. Vuonna 1988 Tunturiladun kämpät (Susikyrö, Susi-Talas ja Susi-Kiisa) täyttävät yhteensä a) 41 vuotta, b) 44 vuotta ja c) 49 vuotta.

4. Napapiirin eteläpuolella on tunturi-loppuisia tuntureita a) kolme, b) kuusi, c) kymmenen.

5. Käpylinnut aloittavat pesinnän yleensä helmi-maaliskuussa, koska a) silloin on saatavilla ruokaa, b) silloin ei ole kilpailua pesäpaikoista, c) silloin on runsaasti suojaa lumesta.

6. Puiden ystävien yhdistys Dendrologian seura valitsi vuoden 1988 puuksi a) tervalepän, b) lehtikuusen, c) saarnen.

7. Olet Susikyrön kämpän pihalla ja näet lennossa kolme lepakkoa. Kyseessä on todennäköisesti a) pohjanlepakko, b) tunturilepakko, c) vesisiippa.

8. Suomen suurin kunta on a) Inari, b) Sodankylä, c) Ilomantsi.

9. Mikä seuraavista väittämistä on oikein? a) toisella vuodella olevaa urosporoa nimitetään urakaksi, b) kuudennella vuodella olevaa urosporoa nimitetään maakkanaksi, c) toisella vuodella olevaa naarasporoa nimitetään vuoneloksi.

10. Suurimman Suomessa löytyneen kultahipun paino on ollut a) 191 gr, b) 393 gr, c) 468 gr.

11. Maaliskuussa kutevat seuraavat kalalajit a) nieriä, b) ahven, c) ankerias.

12. Maaliskuisella lumihangella näet hyönteisiä. Eniten on a) hyppyhäntäisiä, b) hämähäkkieläimiä, c) erilaisia toukkia.

Antti Karlin

VAELLUSKILPAILU

Älä punnitse jokaista askelta tielläsi: Vain kauas löytää perille. Älä mittaa vuoren korkeutta ennen kuin olet päässyt huipulle. Silloin näet, miten matala se oli.

Näillä Dag Hammarsköldin sanoilla alkoi tämänvuotinen talvipäivien vaelluskilpailu. Mukaan oli ilmoittautunut, ennemmin tai myöhemmin, kuusitoista joukkuetta, näistä yksi nuortensarjaan. Eksoottisimman kilpailijan tittelin sai Ela-tyttö joka on Puolan kansalainen.

Lunta maastoon satoi sanan mukaisesti viime tipassa. Vielä viikkoa ennen kilpailua Kramsun Paavon laatiman radan läpikäyminen oli sekä hiihtäen että kävellen yhtä hankalaa. Kävelipä itse kisassakin kaksi joukkuetta viiden rastin ja seitsemän kilometrin radan urheasti läpi. Nuorten joukkue selvisi suksilla yhtä rastia ja kilometriä vähemmällä.

Lähtötehtävänä oli sahapukin koonti valmiista puuaineesta. Suorituksessa testattiin solmutietoutta vaatimalla risti- ja pukkiköytöksiä. Kaikilla muilla rasteilla oli kaksi tehtävää. Toinen aikaa ja/tai taitoa mittaava suoritustehtävä sekä toinen tunnistustehtävä.

Ykkösrastilla tunnistettiin kiviä ja koottiin pahvilaatikossa "sokkona" trangiaa. Toisella rastilla tunnistettavana oli sammal- ja jäkälälajeja sekä annettiin ensiapua oksanpistämään silmään. Kolmas rasti vaati nokkeluuden lisäksi notkeutta. Tehtävänä oli vyötäisille sidotulla narulla, sukset jalassa, sitoa puun rungon ympärillä siansorkka. Lisäksi piti tunnistaa karttakopioiden mittakaavoja. Neljäs rasti jäi nuorilta väliin. Karpin Martti neljäntuulenlakki päässään osoitti alkajaisiksi noitarumpua, josta piti tunnistaa vaaditut kuviot. Rastilla "jaettiin metsää" toisessa suorituspisteessä samansuuruisiin lohkoihin. Viimeisellä rastilla peitettiin joukkueen toiselta jäseneltä silmät. Toinen ohjaili huudoin tätä "sokeaa" narukäytävän läpi. Toisessa tehtävässä tarjoiltiin maisteltavaksi kuppi, ja useampikin, kuumaa. Tunnistettavana oli teemausteet. Maalissa kilpailijat pantiin tunnistamaan neljää täytettyä ja yhtä pakastettua eläintä. Todettakoon että varpusen, keltasirkun, pajulinnun, peltomyyrän ja päästäisen tunnistaminen oli yllättävän vaikeaa. Ennen saunaan pääsyä piti vielä arvioida, ja sahata, mahdollisimman tarkkaan 600 grammaa painava puukappale.

Järjestäjien, toivottavasti myös kilpailijoiden, kannalta talvipäivien vaelluskilpailu onnistui hienosti. Tämänlaatuisen leikkimielisen (?) kilpailun ideoiminen rehdeille tunturilatulaisille on mukavaa.

Ari Linkolehto, Logi

Tulokset

1) Laine – Niinikoski, Kolbma 72,2, 2) Maula – Maula, Kavtsi 73,6, 3) Karjalainen – Rimppi, Kavtsi 71,2, 4) Ikonen – Reittamo, Kavtsi 63,0, 5) Vilen – Vilen, Kavtsi 60,7, 6) Leppälä – Sara, Kavtsi 56,5, 7) Ratava – Ratava, Imatra 56,0, 8) Alapuranen – Lamminjoki, Kavtsi 54,7, 9) Melto – Tyrvänäinen, Njeallje 53,8, 10) Martikainen – Martikainen, Kolbma 52,7, 11) Keränen – Leinonen, Kolbma 49,6, 12) Hietala – Kolari, Ovtsi 47,8, 13) Pitkänen – Suihkonen, Njeallje 44,7, 14) Amper – Amper, Kuhtta 37,7, 15) Lehtinen – Salonen – Ela, Kolbma 35,9.

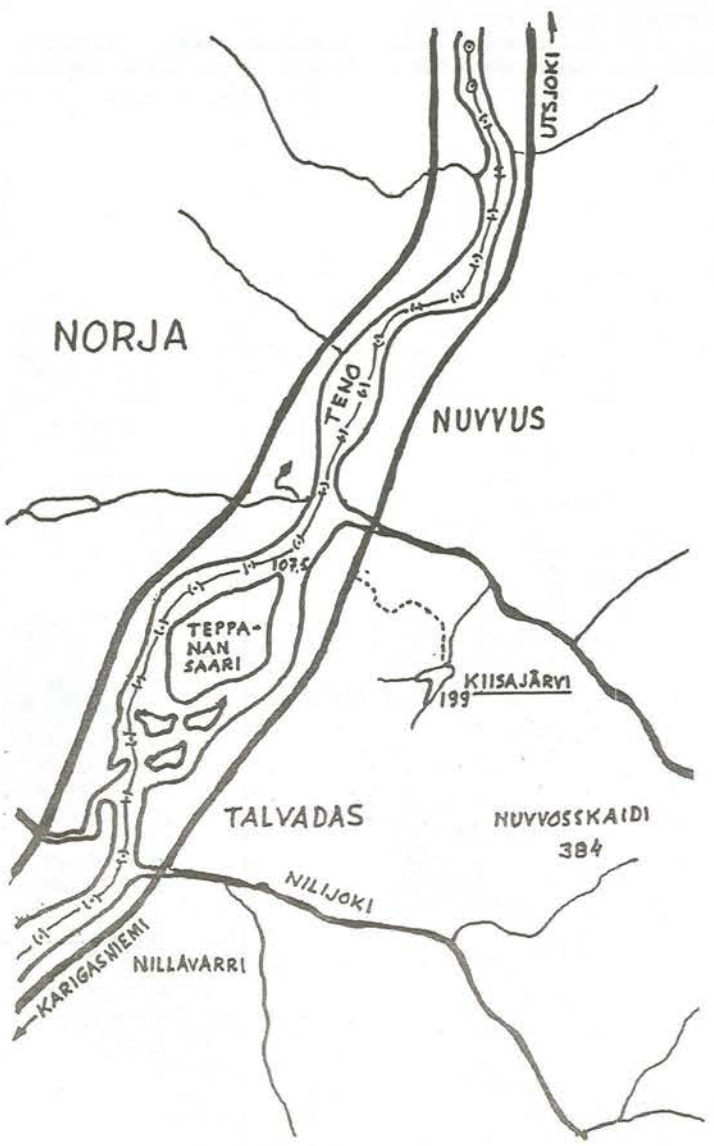
Nuorten sarja

1) Keränen – Salonen, Kolbma 20,3.

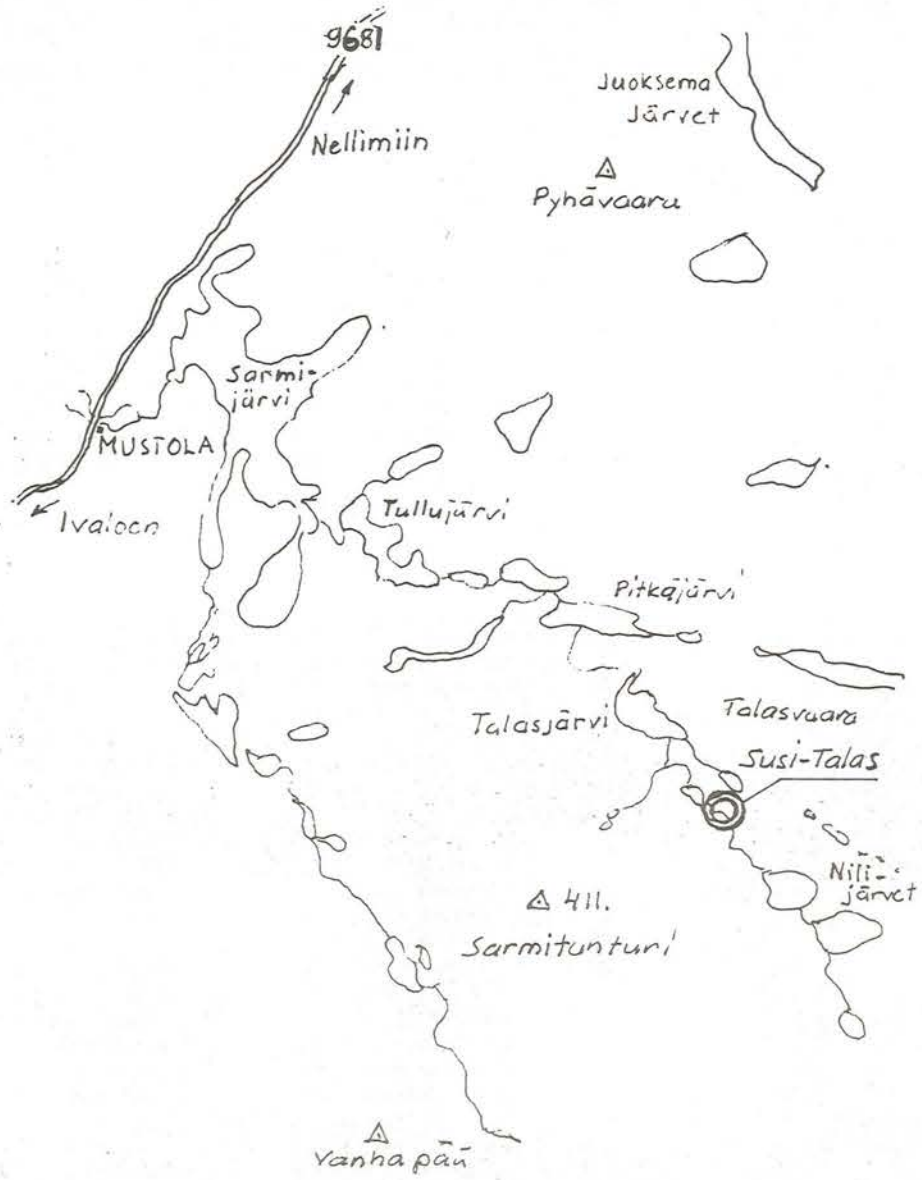

Hernerokka porisi – vatsantäytettä nälkäisille. Satu toimi soppakanuunan valtiaana.

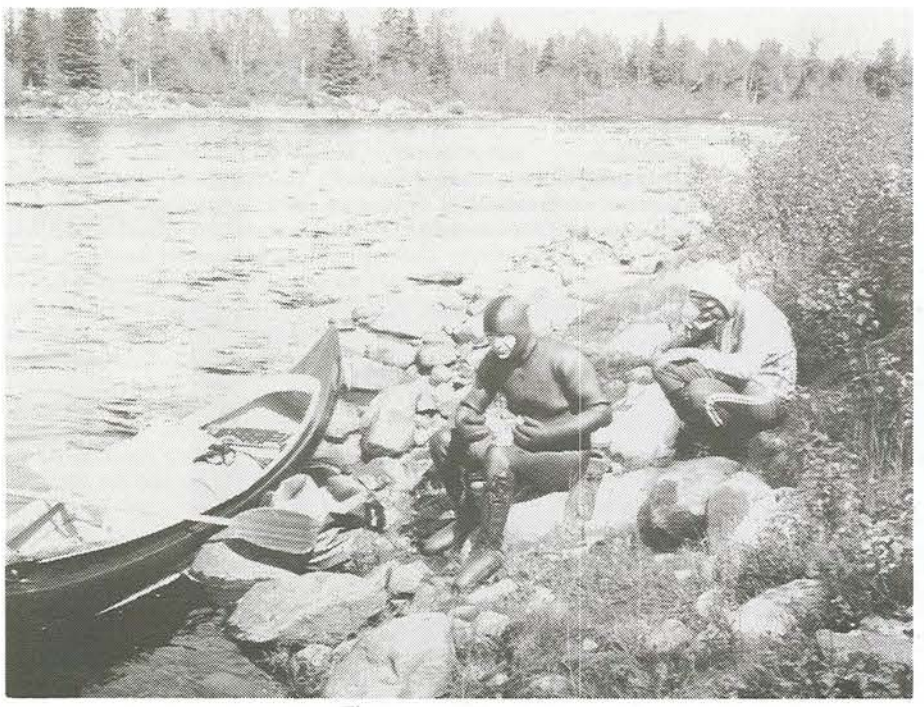
Susi-Kiisan ja Susi-Talaksen sijainti

Susi-Kiisa sijaitsee Tenon varressa olevan Nuvvuksen kylän lähellä, reilu kilometri Teno- ja Nuvvusjokien yhtymäkohdasta kaakkoon Kiisajärven rannalla.

Susi-Talas sijaitsee Sarmitunturin luoteispuolella, Talas- ja Nili-järvien puolivälissä olevien Talasjärven lompoloitten rannalla.

Ruokailun jälkeen päivän urakka voi jatkua.

Ihmisiä elon virrassa

Ounasjoen uinti Enontekiöltä Rovaniemelle synnytti monia varsin mieluisia henkilökontakteja. Kerron tässä muisteluksessa niistä; Näinhän tuli viimekertaisissa mietteissä luvattua.

Joitakin "ohikiitäviä" kontakteja saatiin jo menomatkalla. Meillä oli matkalla Helsinki – Enontekiö auton takana teksti "Uimalla Ounasjoki päästä päähän." Joistakin ohiajavista autoista meitä katsottiin kovin säälivästi, joistakin osoitettiin sormella ohimoa. Useimmista kuitenkin pidettiin peukkuja pystyssä.

Ensimmäinen suullinen kommentti saatiin Enontekiön Esso huoltamon omistajalta. Hän ajoi meidän auton rantaan sekä vei sen uinnin ajaksi säilytettäväksi. Esson johtajan mielipide oli: 300 km on pitkä matka ajaa autollakin, uimalla sitä ei mennä. Ounasjoen kosket ovat nielaisseet monta venettä ja ihmistä. Parempi jos rantoja pitkin menisitte, oli hänen ohjeensa. Enontekiöltä lähdettäessä veden lämpötila oli + 6 C. Tuntui, ettei kehon lämpö millään riittänyt, vaikka miten kauhoi eteenpäin. Tuli jo tässä vaiheessa mieleen, että näinköhän huoltamon "dirikka" oli oikeassa. Paleleminen oli selvä merkki "tankin" tyhjenemisestä. Normaalia tiheämpään nautittu tee ja "mummon muusi" auttoivat rivakan uintivauhdin kanssa alemmaksi ja lämpimämpiin vesiin. Rovaniemellä veden lämpö oli + 18 C ja tuntui jo linnun maidolta.

Seuraava oudon kulkijan kummastelija, joka seuraili joen vesirajassa kulkien uintia melko pitkään, oli ukkoporo. Se korski sieraimiinsa ja kauhoi vettä koparallaan. Näytti jossain vaiheessa siltä, että saisin uintiseuraa. Jarin ja Karin kanootin tultua lähemmäksi se vasta jolkkasi metsään.

Arja Kumpurinteen löytymispaikan muistolaatan vierellä ajatusristeilyt olivat hyvin alakuloiset. Tavallinen puheäänikin tuntui tällä paikalla liian kovalta. Kevätrentukoista laitoimme kukkakimpun Arjan muistolaatalle.

Hänen monta päivää, monta yötä ja monia kilometrejä kestänyt harhailu toi mieleeni ajatuksen, miten ankariin luonnon olosuhteisiin tottumaton "Kaivopuiston Kaarina" olisi toiminut vastaavassa tilanteessa? Olin myöskin muistavinani, että Arjan tapaus laittoi alulle Pelastus- ja Etsintäorganisaation luomisen Lappiin. Nykyaikaisten etsintämenetelmien ja -laitteiden avulla hänet olisi todennäköisesti pystytty pelastamaan.

Seuraava kommentti tuli Raattaman kauppiaalta (vanhemmalta) – Ei sitä jalkaisin mennä. Tämäntapaisissa jutusteluissa tuntui rivien välistä pilkistävän paheksunta siitä, että Ounasjokea ja sen mahtavia koskia ei kunnioitettu vaan peräti aliarvioitiin heidän mielestään. Sen sijaan uintimme joen suojelun puolesta sai täyden tuen ja kannatuksen jokivarren asukkailta.

Joen yläjuoksulla suojelu oli täysin selviö, joillekin alajuoksulla tapaamillemme kansalaisille se näytti olevan samantekevää. Suojeluinto näytti laantuvan Rovaniemen lähestyessä.

Tepaston postilla tapasimme silloisen Ounasjoki-toimikunnan puheenjohtajan Uuno Ylitalon. Saimme erittäin tervetulleen saunan sekä Rva Ylitalon tarjoamat maittavat pullakahvit. Saimme telttailla myös heidän pihapiirissään. Ylitaloilla olleen kansalaisadressin välityksellä meillä oli tilaisuus ilmaista tukemme Ounasjoen puolesta myöskin kirjallisesti. Ennen meitä oli mielipiteensä ilmaissut Kalle Holmberg seurueineen. Tässä kohdassa siirrän ajatukseni kuukautta ko. sukellusmatkan jälkeiseen matkaan. Olin sillä kertaa Lapissa nuoremman poikani Jarmon kanssa. Päätimme poiketa Tepastossa tervehtimässä Ylitaloja. Rva Ylitaloa tervehtiessämme häntä itketti. Vaivoin hän sai itkunsa väliin sanottua, että Uuno oli kuollut. Viimeisenä henkilönä Uuno oli tavannut nuoruuden ystävänsä, erään postiauton kuljettajan, postin edessä. Rva Ylitalo kertoi heidän sopineen yhteisestä lomamatkasta, mikä kavereilla olisi alkanut kahden viikon kuluttua.

Postiauton kuljettaja jatkoi linjaansa ja Uuno meni joenrantaan puita pilkkoamaan. Jonkun ajan kuluttua olivat naapurin lapset tulleet kertomaan, että Uuno oli kaatunut rannalle. Paikalle kiirehdittäessä todettiin, että mitään ei ollut enää tehtävissä. Uuno oli lähtenyt.

Postiauton kuljettaja oli edennyt Könkään postille. Siellä hän oli maininnut postinhoitajalle olevansa huonovointinen, väsyttää ja käsiä pistelee; Saanko vähän olla pitkänäni, jatkan sitten matkaa. Postinhoitajan mentyä jonkin ajan kuluttua katsomaan kuskin vointia, totesi hänet kuolleeksi. Ilmeisesti hyvinkin samanaikaisesti nämä kesälomamatkaa suunnitelleet lapsuus- ja sotakaverukset, Uuno rakkaan Ounasjokensa rantaan ja hänen kaverinsa muutaman kilometrin päässä olevaan Könkään postiin, saapuivat viimeisille suvannoilleen.

Palatessani muisteluksissa sukellusmatkaan seuraava tuttavuus oli, eikä kuka tahansa vaan, itse taidemaalari Reidar Särestöniemi. Pidimme teetaukoa hänen ateljeensa alapuolella muutama sata metriä jokivartta alaspäin. Särestöniemi piipahti juttusillemme. Tässäkin kohdassa palaan em. kuukautta myöhemmin Jarmon kanssa tekemääni Lapin matkaan. Kuten Uuno ja postiauton kuljettaja oli Reidar Särestöniemikin tällä välillä siirtynyt korkeimmalle Särestövaaralle.

Kittilässä me järkytettiin erään paikkakuntalaistytön mielenrauhaa. Oli nimittäin pari hyvän näköistä "kiltsiä" rantalaiturilla ottamassa aurinkoa. Joku pikkupoika souteli veneellään meidän lähelle utelemaan mitä miehiä sitä ollaan. Kari huusi minulle: Kato Tane, tuolla on kaksi naarasporoa laiturilla selällään. Tämän kuultuaan pikkupoika lähti kun olis lähtölaukaus ammuttu kohti laituria kuin Pertti Karppinen ikään keula vaahdoten. Pojan päästyä lähelle laituria toinen tytöistä kimmahti istualleen ja huusi: Ettekö te helvetin kollit ole ennen naarasporoa nähneet? Tuli siinä naarasporotkin mieleen, kun päivästä toiseen vain katseli Ounasjoen törkyistä pohjaa.

Syyte eläinrääkkäyksestä tuli eräältä koiran ystävältä Porokarin leirintäalueen yläjuoksulla. Eräs maanviljelijä nimittäin pysäytti traktorinsa ja juoksi rantatörmälle ja huusi pojille: – Älkää "tanan" pöljät uittako koiraanne niin pitkään. No, minä heilutin hänelle etukäpälääni ja sanoin: Hau, hau, hän kyllä rauhoittui, kun näki minkämerkkinen koira minä olin.

Porokarissa me vietettiin muutama päivä, hoidettiin alkanutta korvatulehdustani. Saatiin lääkemääräys Kittilän apteekkiin. Kari lähetettiin asialle ensin Enontekiön Essolle autoa hakemaan. Paluumatkalla oli tarkoitus ottaa lääkkeet mukaan Kittilän apteekista. Kuriiri tuli aikanaan reissultaan hajamielinen katse silmissään ja soperteli jotakin, olipa kaunis valkopukuinen tyttö. Minua ei valkopukuiset sillä hetkellä kiinnostaneet. Korvasärky oli yltynyt melkoiseksi.

Sanoin Karille, että minua kiinostavat nyt lääkkeet enemmän. Kari tuijotti lasittuneilla silmillään ja kysyi: Mitkä lääkkeet? Sitten lähdettiin varmuudeksi Kittilään kaikki kolme korvalääkkeitä hakemaan. Kari tietty köytettiin "manillaköydellä" penkkiin kiinni.

Sairastauon jälkeisenä päivänä oli koko Ounasjoen vaikein koski laskettavana. Molkokönkään lasku jo ennakkoon kehitti perhosia vatsan pohjalle. Molkokönkään niskalle tullessani huomasin kaikki rantakalliot täynnä ihmisiä aitiopaikoillaan. Syy näin hyvään yleisömenestykseen johtui ilmeisesti Porokarissa vietetyistä muutamista päivistä. Paikkakuntalaisilla oli jopa kellon aikakin tiedossa koska me tulisimme Molkokönkäälle. Porokarista oli nimittäin matkaa Molkokönkäälle vajaat pari kilometriä. Porokarin isäntä pelotteli minua ennakkoon: Saksalaisilta katkes vene tässä, tukkimiehille kävi näin jne. Ja sinä olet vapaaehtoisesti menossa kosken nieluun. Minä häntä rauhoittelin. – Minulta ei kaadu eikä katkea vene. Sitäpaitsi autuaita ovat puupäät, sillä he kelluvat kauemmin pinnalla. Monen kymmenen katsojan pettymykseksi menin kosken alas kommelluksitta.

Muuassa kohtaa joentörmällä istui puunhakkaaja, vanhaisäntä lataamassa piippuaan. Onnistuin uimaan rantaveteen papan huomaamatta parin metrin päähän pölkyn päällä istujasta. Seurailin siinä hänen piipun lataamistaan puoli päätä vedenpinnalla. Huomasin hänen etsivän tulitikkujaan taputtelemalla taskujaan. Kohottauduin vaivihkaa papan huomaamatta rantaveteen polvilleni. Kysyin korostetun kovalla äänellä: – EIKÖ LÖYDY TIKKUJA? Tuskin osaatte kuvitella vanhaisännän ilmettä, hänen ponkastessa seisaalleen. Hän ilmiselvästi tarkisti jo pakoreitin lähellä olevaan pajupehkoon, mutta jäi kuitenkin paikoilleen. Hän oli hämmästyttävän nopeasti tilanteen tasalla ja sanoi: Ei niitä kuivia tikkuja, sinunkaan taskuistas taida löytyä?

Hän ihmetteli vielä, että olenko jaksanut uida koko joen yli? En raaskinut sanoa, että siinä vaiheessa olin uinut jo muutaman päivän.

Marraskosken jälkeen oli vaihteeksi nälkä. Ruokataukomme aikana saapui juttusille Aarre Saarikoski -niminen isäntämies, tarjoten meille saunaa. Sateisen ja kylmähkön päivän jälkeen sauna maistuikin todella hyvältä. Isäntä kehoitti vielä tekemään vastat pihakoivustaan. Epäröimme koskea uljaaseen pihakoivuun, mutta Aarre sanoi koivun vain pitävän muutaman vastan tekemisestä. Saunan lisäksi saimme vielä yöpyä talon piharakennuksessa. Aarre Saarikosken saunakutsu kuvasti melko pitkälle ounasjokisten ystävällisyyttä ja vieraanvaraisuutta. Vastaavanlaisia kutsuja saimme useampiakin.

Jokivarren asukkaat ryhtyivät joitakin kertoja eri koskissa pelastamaan henkiriepuani. Meidän urakkamme sisälsi mm. kaikki Juhannukseeen liittyvät juhlapäivät. Oli kai helppoa kuvitella, että joku liikaa "Jussia" juhlinut on kosken riepoteltavana. Noustessani kivelle istumaan toivotin hauskaa Juhannusta pelastajilleni, he rauhoittuivat. Kuultuaan urakastani, he itse olivat tippua jokeen.

Loppumatka sujui odotettua nopeammin. Olimme päivän edellä sovittua määränpäähän saapumisaikaa (saunavaraus). Jouduimme pitämään "luppopäivän" eräässä joen saaressa. Retkikamojen kuljetustynnyrin kannella heitettiin frisbeetä ja keksittiin kaikenlaista hupailua aikamme kuluksi. Perillä meitä odottivat sauna ja lehtimiehet.

Hyvin nukutun yön jälkeen ajelimme kohti Helsinkiä. Ajattelimme: Josko seuraavaksi joeksi valittaisiin Volga?

Tauno Pajunen

TÄHDENVÄLEJÄ SUOMEN LADUN JUHLAVIESTISTÄ NUORGAM-KIILOPÄÄ

Tunturilatu otti vastaan Suomen Ladun haasteen ja lupasi suorittaa juhlaviestistä sille luontaisesti sopivan osuuden- erärekenä Nuorgamista Kiilopäälle. Mukaan ilmoittautui 20 rohkeaa – rohkeaa siksi, että retki olisi suoritettava etukäteen ajatellen epäedullisimpaan aikaan vuodesta. Olisi pohjaa myöten upottavaa lunta, olisi tuimat tuulet ja kovat pakkaset.

Sovimme Suomen ja Kiilopään Tunturikeskuksen kanssa, että yövymme mennessä Kiilopäällä ja lähdemme aamulla varhain autolla kohti Nuorgamia. Erilaisista esteistä johtuen Nuorgamista lähti 28.2. vain viisi urhoollista ja päivää myöhemmin neljä lisää. Tarkoitus oli että etujoukko tekee edellä uran jäljessä tulevalle naisvaltaiselle porukalle.

★

Heti alkuun oli pieni negatiivinen yllätys se, että Nuorgamista ylös tunturiin nouseva tie oli hiekkapintainen. Sukset olalla ja ahkion pohja vinkuen me kuitenkin kiipesimme selänteelle, josta alkoikin helpompi osuus alas Pulmankijärvelle. Heti ensimmäiseksi päiväksi sattui – jälkeenpäin tarkastellen – retken vaikein osuus. Nousu Pulmankijärven eteläpäästä kapeaa Leäibejohkan kurua, haaroihin saakka upottavassa lumessa vei kahden kilometrin matkalla meiltä kolme tuntia. Jotenki siitä kuitenkin selvittiin ja pilkkopimeässä löysimme Leibijoen kämpän yllättävän helposti. Ampumani vihreä raketti nostatti mieliä jäljessä tulevilla.

Kaminaan äkkiä tuli ja sitten hakemaan ahkijoita, jotka me pari teidustelijaa olimme joutuneet osittain pehmeän lumen vuoksi jättämään. Kaverit niitä olivatkin jo hinanneet eteenpäin.

★

Aamulla matka jatkui hieman helpommissa merkeissä. Muutaman kilometrin vaelluksen jälkeen tapasimme kelkka-auran. Loppujen lopuksi se toi Tsuomasjärven kautta Tsaarajärvelle, joka olikin meidän seuraava yöpymispaikkamme. Enpä ole tavannut niin huonosti toimivaa Upo-kaminaa, kuin siellä oli. Muutaman tunnin lämmityksen jälkeen kämpässä kuitenkin tarkeni ilman taukotakkia. Yö oli kuitenkin miellyttävä.

★

Seuraavana päivänä vaellus jatkui kelkkauraa noudattaen Laavuvaaran kautta Iisakkijärvelle ja edelleen Opukasjärvelle. Iisakkijärvellä kohtasimme kaksi hollantilaista naista. Tulppaanimaan tunnelmat olivat varmaan kaukana, koska jäinen vihuri pöllytti pakkaslunta kaikialla. Pontevasti naiset kuitenkin työntyivät myräkkään vesisankot mukanaan palaten hetken kuluttua yllätykseksemme täyden sangon kanssa takaisin. Opukasjärven kämppä oli kunnostettu edellisen käyntini jälkeen, mutta puut olivat märkiä. Hollantilaisten ihmetystä herätti suomalaisten retkeilijöiden taito saada tulet kaminaan ja takkaan - he kun eivät olleet sitä vielä siihen mennessä saaneet. Myös lähes kompassin neularasian kokoisten rakkojen hoito Timon kantapäissä herätti heidän mielenkiintonsa.

★

Vähitellen päivän tapahtumat alkoivat saada tutut, tavanomaiset piirteensä. Aamuaskareitten jälkeen termospullot täyteen, ahkiot kuntoon ja liikkeelle. Kelkkaura toi meidät Sevettijärven kaupalle, josta matka jatkui poroerotuspaikan kautta Sallamusjärvelle. Siellä tapasimme jälleen hollantilaisia, joita oli huoltamassa moottorikelkoilla kaksi kolttaa. Selvisipä sekin, miksi juuri hollantilaiset olivat liikkeellä, sillä vanhempi koltista - arvokas harmaapartainen mies - sanoi olevansa puoliksi koltta ja puoliksi hollantilainen.

★

Aamulla jouduimme palaamaan edellisen päivän jälkiämme muutaman kilometrin. Löysimme vanhan kelkkauran, joka vei Vätsärin poroerotuspaikan suuntaan. Takaamme pörisi pari kelkkaa. Tulokkaat sanoivat menevänsä Vätsäriin ja lupasivatpa avata meille paliskunnan kämpänkin. Heidän hankeen piirtämien nuolien perusteella tulimmekin oikealle kämpälle. Odottelimme illalla sapuskan kanssa ystävällisiä poromiehiä, mutta he eivät tulleetkaan sinne. Tämän päivän aikana – Järvenpäästä lähdön jälkeen – tuiskutti vihuri Tsuolisjärven jäällä jälkemme umpeen ja perässämme tuleva porukka ei tullutkaan Vätsäriin, vaan suuntasi Tsuolistaipaleen kämpälle ja edelleen Inaria myöten Ala-Mustolaan josta edelleen Susi-Talakselle.

★

Vätsäristä alkoi välillä hankalaksikin muodostunut kahlaaminen pohjaa myöten upottavassa lumessa. Taivallus edistyi ahkiottoman miehen polkiessa uraa kunnes sai tarpeekseen, palasi hakemaan ahkiotansa ja jonosta siirtyi seuraava polkemaan latua. Löysimme toki täältäkin vanhan kelkkauran, joka johdatteli meidät Surnu-Pekan, Pekka Teivaniemen erämaataloon, josta pääsimme Pekan tekemää kelkkauraa Kapperijärven rajakämpälle. 55-vuotias Pekka oli erittäin elämänmyönteinen, jopa huumorintajuinen asuakseen kymmenien kilometrien päässä Sevetistä tai Nellimistä, josta hän noutaa postinsa kerran – pari vuodessa. Matkaradio ja puhelin pyödällä edustivat nykyaikaisuutta. Ei hän toki yksin elä vaan hänen ruokakuntaansa kuuluu iäkäs nainen, sekä pihaporojen lisäksi vanha, hallava halli. Kapperijärvellä saimmekin ihailla mahtavia revontulia illalla.

★

Seuraava päivä oli edellisen päivän uurastuksen jälkeen lyhyt – vain Piilolan rajakämpälle Nammijärvelle. Illalla teimme n. 7 km:n uran Nammijärven Luusuaan ja edelleen etelään päin. Tosin jouduimme miettimään vaihtoehtoa, jonka tarjosi kelkkaura Joutsenenpesäjärvelle ja sieltä Käyräjärven vartiostoon. Jatko Käyräjärveltä oli kuitenkin hämärän peitossa, koska meillä ei ollut rajavyöhykelupaa. Siksi suuntasimmekin aamulla edellisenä iltana tekemiämme jälkiä Nammijärven Luusuaan ja vanhaa tapaa käyttäen umpihankea kahlaten Kessijärvelle.

★

Kessijärven autiotuvalta löytyi jälleen kelkkaura, jota oli helppo hiihtää Suovaselkäjärven autioon vartiostoon. Saimme päivätaukomme seuralaisiksi vähän aikaisemmin tapaamamme rajapartion. Yhdessä olisimme viihtyneet kauemminkin, mutta heillä oli kiire Virtaniemeen ja meillä Susi-Talakselle. Illan pimeydessä suoritetusta tiehiihdosta on minulla mielikuva hyvästä kelistä sekä kivenmurusten vingahtelusta suksien ja ahkion alla. Täytyy sanoa että harvoin on yhtä autuaalinen olo saapuessaan omaan tukikohtaan kuin sinä iltayönä. Tapasimme siellä neljä samana iltana saapunutta jälkijoukkomme miestä. Panimme saunan lämpiämään ja peseskelimme hikeä pois yli puoliyön. Seuraava päivä oli nautinnollinen lepopäivä, kun taas jälkijoukkomme teki pitkän kierroksen tunturiin. Illalla saapui päivän Nuorgamista jälkeemme lähtenyt joukko Inarin lakeuden ylitettyään Talakselle. Hyvin oli heidänkin vaelluksensa mennyt, vaikka raskasta oli ollutkin.

★

Lepopäivän jälkeen läksimme pirteinä yhdeksän miehen etujoukkona kohti Tsarmituntureita. Tiedossamme oli, että Ovtsin joukko oli tehnyt uran Raja-Jooseppiin. Reitti vei ison porokämpän ja Karhumoroston kautta etelään Valolompoloon, jonne peräämme lähtenyt joukko yöpyi. Me jatkoimme Vuoksijärvelle, jossa yöpyminen yhdeksän miehen joukolla oli ikimuistettava. Yhden ollessa vuorollaan kipinämikkona siitä selvittiin ja vaellus jatkui aamulla vihurin pyörittäessä lunta Vuoksijärven jäällä. Aikanaan pääsimme Raja-Joosepin tielle, jota myöten saavuimme vartiostoon kysymään tietoja mahd. kelkkkaurista etelään päin. Päivystäjältä saimmekin hyviä uutisia. Kelkkaura veisi Suomulle ja todennäköisesti jopa Suomua pitkin eteenpäinkin. Oli juhlaa luikutella hyvää uraa pitkin Oskarinjärvelle ja edelleen Suomulle. Yöpyminen tapahtui Snellmanin autiotuvalla, jonne koko joukkomme kokoontui.

★

Aamulla jatkoimme Suomua pitkin ensin Porttikoskelle sitten Lankojärvelle, jonne jäimme yöksi. Seuraavana päivänä tapasimme Rautulammella kaksi Ovtsilaista, jotka olivat kierrelleet parisen viikkoa Saariselkää ja liittyivät nyt joukkoomme. Illalla oli jännitystä ilmassa Luulammen palvelutavalla, sillä kuulimme turistihiihtäjiltä, että Kiilopäällä olivat valmistelut loppusuoralla, ja että meitä odotettiin. Meille käytiin antamassa myös ohjeet kokoontumisesta seuraavana päivänä.

★

Viimein valkeni odotettu sunnuntaipäivä (13.3.) Emme malttaneet viivytellä lähtöämme riittävästi ja niin olimmekin sovitulla kohtauspaikalla jo tuntia ennen määräaikaa. Tulihan se etelästä lähtenyt hiihtäjien joukko ajallaan. Loppu olikin sitten yhtä juhlaa. Ensin solui varsinaisten viestihiihtäjien joukko mahtavasta lumiportista ja sitten oli meidän tunturilatulaisten vuoro. Kansalla, jota oli todella runsaasti, riitti töllistelemistä, kun asetuimme riviin ahkoinemme. Meidät toivotti tervetulleiksi puheenjohtaja Jaakko Paavela. Esitimme tervehdyksemme puolivuosisataista taivaltaan juhlivalle Suomen Ladulle ja meille ojennettiin esittelyn kera komea Suomi Hiihtää-mitali. Meidän jälkeemme olivat sitten vuorossa Lapin lautualueen hiihtojoukkue ja muut seurajoukkueet. Sitten vain saunaan ja syömään ennenkuin bussi korjasi meidät mukaansa. Saunomiseni jäi kuitenkin kesken, koska minun oli mentävä selostamaan Lapin alueradioon tunturiladun osuutta.

★

Lopuksi pientä tilastoa vaelluksesta. Ahkioiden painot vaihtelivat Nuorgamista lähtijöillä 36–53 kg:n välillä. Lisäksi tulevat useimmalla mukana olleet pienet selkäreput. Sää suosi retkeämme, pakkasta oli 5–18 °C, normaalisti 10–15 °C, puolipilvistä tai pilvistä. Jonkin verran oli tuulta, joka parina päivänä yltyi viimaksi. Siis ihanteellinen retkisää, mutta pehmyttä, pohjia myöten upottavaa lunta kaikkialla kelkkaurien ulkopuolella. Meidän porukkamme paino putosi n. 4 kg/mies, joten retkikunnan paino keveni melkein yhden ahkion painon verran.

Stuorra-Ykä

Tauolla Suomujoella – auringon vaihteeksi paistaessa.

Vaellus uhkaa päättyä – päivätauolla Rautalammen autiotuvalla.

Luolamiehen arkea käsivarressa

Retki tunturiin on alkamassa. Olemme jääneet pois Eskelisen pikavuorosta Saananmajalla. Kello lähentelee ilta-kahdeksaa ja vielä illalla on tarkoitus lähteä matkaan. Katselemme varusteita tienposkessa ja sitten toisiamme, ei oikein tiedä mistä alkaisi. Verkkaan pakkailemme ahkiot lähtökuntoon sekä käymme juomassa kupposen kahvia alkavan reissun kunniaksi. Lumiluolavaellus on alkamassa, kaksi viikkoa lumen sisässä kiehtoo kevyen kenttähuumorin siivittämänä.

Valmiina lähtöön, kello on kymmenen ja lauantai-ilta. Ilma on pilvinen ja tuulinen kun kiinnitämme ahkion aisat vetovyöhön ja nykäisemme ahkiot liikkeelle. Nousu Tsahkaljärvelle jäistä moottorikelkan uraa nostatti käyntilämpötilaa melkoisesti. Paita tuntui kostuvan ja pitkän linja-automatkan aiheuttama uneliaisuus hävisi johonkin ympärillä olevaan koivikkoon. Järvellä pidimme pienen lepohetken, ympäröivä hämärä hiljaisuus vallitsi tunturien maata meidän katsellessa kohden Muurivaaraa. Saarijärvellä aiomme yöpyä ja ensimmäinen yö tulisi olemaan telttayöpyminen. Matkaamme tasaisen hiljaa kohden tavoitettamme. Näkyväisyys on paikoitellen hyvin kehno sillä saamme välillä lumikuuron niskaamme. Sunnuntaipäivän ensimmäisinä tunteina olemme Saarijärvellä ja etsimme kumpareen jonka suojaan kaivamme lumeen kuopan teltalle. Teltan pystytys kävi joutuin, sillä väsymys kävi käpälään ja mieli makuupussiin käynnistä houkutteli mahtavasti. Unta ei tarvinnut kauan odotella ja teltan päälle satava lumi rapinallaan tainnutti matkaajan lopullisesti.

Aamulla herätessä olo on kankeanpuoleista. Teltanpohja on kostea ja ilmassa on lämpöasteita. Ulkona on suojakeli. Jäällä lumen alla on vettä, joten aamupuuron valmistus käy nopsaan. Termospullotkin muistamme täyttää kuumalla vedellä ja alamme olla valmiina lähtemään kohti Koddejavrin kinoksia. Alamme pitkän nousun kovan myötätuulen auttaessa. Näkyväisyys ei ole kovin hyvä, jos ei nyt aivan surkeakaan. Maitomaisia sumupilviä meni tuulen mukana tämäntästä. Nousu Tuolljehuhputin ja Kuonjarvarrin väliseen satulaan käy kyllä työstä. Paita tuntui kastuvan vaikka yritimme pitää rauhallista menoa yllä. Taukojen aikana tuli kohta kylmä ja näin lepohetket jäivät lyhyisiin tuokioihin.

Kiersimme Tuolljehuhputin rinteeltä loivasti alaspäin tunturin pohjoispuolella olevaan laaksopainanteeseen. Laaksossa tuuli ei sopinut kulkemaan ja kun vatsakin tuntui anelevan pientä evästuokiota, niin mehän pidimme sen. Tauon jälkeen lähdemme nousemaan jokiuomaa sivuten Aldovarrin rinteitä. Ylemmäs noustessa tuuli yltyy ja märkää räntää tulee taivaan täydeltä. Räntä käy selkään ja saappaisiin kiinni sulaen samalla vedeksi. Ikäväksi yllätykseksi vesi tuntuu valuvan sisälle saappaisiin. Näkyväisyys on välillä vain muutamia kymmeniä metrejä. Sää vaihtuu tunturissa erittäin nopeasti kirkkaasta pilviseksi ja päinvastoin. Reittimme kaartaa hiukan länttä kohden ja taakse jää muhkea tunturi, Kieddoaivi. Edessä on pieni järvi, jonka korkeus on 1009 m meren pinnasta. Käännymme oikealle ja kohta laskemme alas Koddejavrin jäälle. Lähellä rantaa on pieni kumpare johon tuuli on kinostanut penkan. Lumitutkalla mitaten lunta on yli kolme metriä.

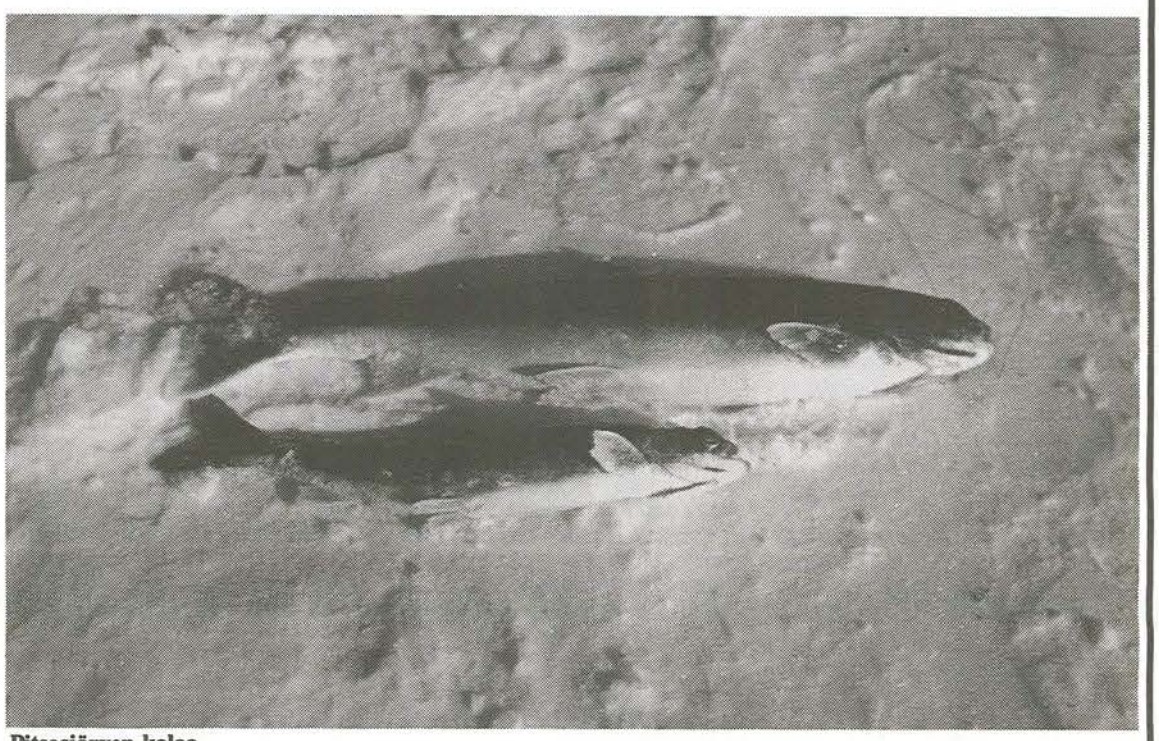
Kaivaminen lumeen ei ole helppoa. Lumi on erittäin tiivistä ja alumiinilapio ei kestä vääntämistä. Kuokkalapiolla suoritamme pistoja, sillä tämäkään työväline ei kestä vääntämistä. Pistämällä lohkottu lumi nakellaan vuorotahtiin ulos. Joudumme keskeyttämään kaivamisen tuulen voiman yltyessä hirmuiseksi. Isoja rakeita tulee vaakatasossa sellaisella voimalla että joudumme suojautumaan. Olemme kyyryssä luolamme suuaukolla huppu pään yli vedettynä. Raekuuro kesti useita minuutteja ja vaihtui sitten sakeaksi lumisateeksi. Noin kolmen tunnin kaivamisen tuloksena meillä on luminen kotimme valmis. Päivä on kulunut iltaan ja puhti alkaa olla poissa kokonaan. Väsyneenä istumme makuualustan päällä luolassamme ja katselemme oviaukosta jäälle. Jäällä on kolme kalamiestä pilkkimässä. Sitkeitä miehiä nuo kalamiehet, istuvat jäällä oli ilma mikä hyvänsä. Miehet ovat suojanneet itsensä makuualustoilla. Mahtava nälkä ajaa meidät toimintaan. Lapion kanssa marssimme jäälle ja vettähän löytyy jälleen jään päältä. Vesi kielellä odottelemme ruuan valmistumista ja tunne oli todella mahtava kun illallisemme oli valmiina. Kahvit juotuamme olemme tulleet siihen tulokseen, että nälkäistä voisi nyt jututtaa pitkään. Kalamiehetkin tuntuvat saaneensa tarpeeksi lumisateesta ja lopettavat mielipuuhansa. Lähtevät pois ja näkyvät tulevan meitä katsomaan. Jutellaan hetken aikaa. Miesten teltta on jäällä rannan suojassa jonkun matkaa luolaltamme. Miesten lähdettyä käymme nukkumaan, ensimmäinen yö lumen sisällä on tosi tämän retken aikana.

Aamulla Erkki lähtee aikaisin koittamaan kalaonneaan. Minä nousen vähän myöhemmin ja käyn taistelun saappaitteni kanssa. Häviö tuli, jäätyneet saappaat ei suostu menemään jalkaan ja ahkiosta onkin haettava varasaappaat. Valmistan mustikkakeiton juuri sopivasti Erkin tullessa kalasta. Saalista on tullut jokunen pienempi ja yksi vähän isompi rautu.

Syötyämme lähdemme tutustumaan lumiseen valtakuntaamme. Valtaamme Loassoniban, mahtavat näköalat avautuvat meidän katseltavaksemme. Näkymät ovat todella muhkeat ja tuntuu siltä kuin me olisimme tämän tunturimaan omistajat. Alastulo tapahtuu todella vauhdikkaasti, muutamassa hetkessä olemme jälleen Koddejavrin jäällä. Hiihtelemme luolalle ruokailupuuhat mielessä katsellen samalla miten kalamiehet näyttävät rauduille elämän kovuutta. Tuskin saamme syötyä kun jo sovitamme suksia jalkaan. Mieli palaa tutkimaan ympäristöä ja niin suuntaammekin sukset kohti Koddevarria. Ilmakin tuntuu olevan vähän suopeampi. Aurinko kurkistelee pilvien lomasta meidän touhuja. Hiihtelemme hiljakseen tunturien rinteillä. Koddevarrin ja Urttaspahdan etelähuipun valtauksen jälkeen palailemme

Kaivautuminen Ailakkajärvellä.

Pitsosjärven kalaa.

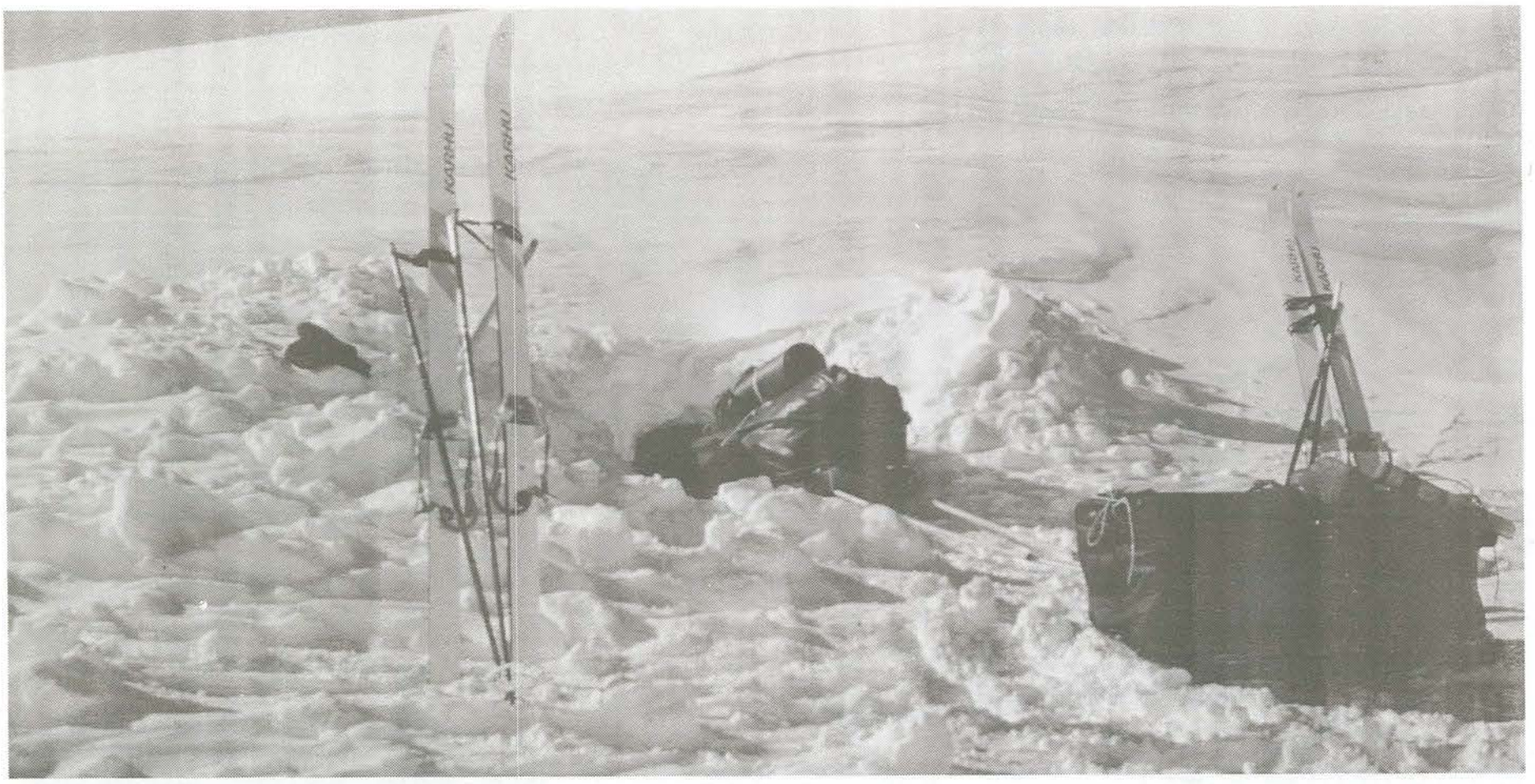
rauhallisesti kotiluolamme suuntaan. Takaisin hiihtäessä tulee aurinko hetkeksi täysin esiin lämmittäen mukavasti. Pienen tovin aurinko jaksoi meitä lämittää kunnes tuulen henki jälleen sai yliotteen.

Luolan lähestyessä tuuli yltyi aivan hurjaksi, lunta alkoi sataa aivan mahdottomasti, täydellinen lumimyrsky riehui tunturissa. Hiihtelemme kalamiesten teltan ohitse samalla kuulumiset vaihtaen. Kalannarraajatkin olivat antaneet periksi luonnon voimille. Tulemme luolalle ja mitä näemmekään, tuuli painaa lunta tupaan tosi mielessä. Tämä tästä vielä puuttui. Tässä korkeudessa majaileminen ei ole mitään leikintekoa. Tuuli on jäätävän kylmä, ei uskoisi kenenkään tulevan tänne vapaaehtoisesti. Ei auta, töihin vaan, tupa tyhjäksi lumesta ja äkkiä. Varusteet vain esiin lumen sisästä. Ravistelemme makuupussit lumesta, samoin muut varusteet. Iltapalaa valmistaessa rakentelemme teltasta oviaukon sulkijaa. Oven virkaa hoitanut muovi ei liukkautensa tähden pysy nyt paikallaan. Makuupusseista katselemme miten myrsky repii oveamme. Ovea pitää korjata muutama kerta ennen kuin saatamme käydä nukkumaan.

Aamulla herääminen ei mieltä ylennä. Ei siitäkään huolimatta vaikka aurinko paistaa kirkkaalta taivaalta suoraan luolaan. Ovena ollut teltta kun ei satu enää olemaan paikoillaan vaan repsottaa miten sattuu. Tuuli on työntänyt lunta sisään melkoisesti. Raivaamme lumen pois ja kasailemme tavarat ahkioihin. Aamupalan jälkeen olemme valmiit hiihtämään kohti uusia kinoksia.

Käymme hyvästelemässä pilkkimiehet jäällä. Tuulenvire alkaa lähes samalla kun lähdemme. Seuraamme Koddejavrista laskevaa purouomaa. Lumisade alkaa erittäin sakeana. Näkyvyys muutamia metrejä ja mieliala lähes nollassa. Puronotkoa seuraten teemme hitaasti taivalta. Välillä on erittäin jyrkkä lasku ja joudumme taluttamaan ahkiot alas kävellen. Pierfejavrin kohdalla käännymme ylös Meekonvaaran länsipuolella olevaan satulaan. Pidämme teetuokion ennen alaslaskua. Pilverho repeilee ja lumisade lakkaa. Eteemme paljastuu komea näköala Vuomakasjärven ja Luohttojärven laaksoon. Kauempaa pohjoisesta näkyy tavoitteemme, Pihtsosjärvi. Pihtsosjoen rotkouma näkyy myös varsin hyvin. Laskemme alas Luohttojärven ja Vuomakasjärven väliselle kannakselle. Lasku on vauhdikas mutta helppo ahkioidenkin kanssa laskea. Poikkeamme katsomassa Pihtsosköngästä, jäinen pahta peitti putouksen, vain hiukkasen vettä virtasi jäisen peitteen alta. Pihtsosjärven tavoitettuamme lähdemme järven länsirantaa seuraten vaeltamaan samalla tarkaten sopivia lumiluolan paikkoja. Järveen pistävässä niemessä on loiva lumipenkka, mittaamme lumen syvyyden ja sitä on riittävästi, yli 3 metriä joka suuntaan. Kaivamme hetken ja lopetamme. Lumi on aivan tiivistä, näillä välineillä ei tähän väsyneet miehet pysty. Istumme hiljaisina katsellen ympärille. Näemme vastarannalla hyvännäköisen penkan. Lähdetään sinne. Hiihdämme lähes tunnin eteenpäin, luminen valkeus harhauttaa etäisyyden arviointiamme pahemman kerran. Kohteemme näkyi hyvin vastarannalla ja sen saavuttamiseen voimat hupenivat turhan vähiin, nousuakin kertyi lähes 60 metriä. Perillä ollaan, istumme ahkioiden päällä hiljaisina poikina. Tuntuu siltä kuin viimeinen auringonlasku olisi koittanut.

Ei auta, nyt on saatava jotain syötävää muuten on laulut laulettu. Ilma tuntuu kylmältä jäseniin, keitin on hävyttömän jäinen. Ruokavesi pitää sulattaa lumesta ja kun ruoka vihdoin on valmista, sekin pitää syödä kintaat kädessä. Hiljakseen voimat tuntuvat tulevan takaisin. Paikka näyttää ihanteelliselta. Kiedditsohkkalta laskeva puronotko ja siinä oleva putous, jossa on pystysuora lumipenkka. Penkkaan on helppo kaivautua, sillä ylhäällä lipan alla on pehmeä kerros. Luolan tultua valmiiksi on aika ihailla ympäristöä. Paikalta on todella hienot näköalat. Näemme Pihtsosjärven ja siitä nousevan mahtavan tunturin, Kovddoskaisin sekä yläpuolellamme jyhkeä Kiedditsohkka. Todella komea lumiluolan paikka. Nukkumaan käydessä pakkanen on kymmenisen astetta.

Varusteet pakattu lumiluolassa lähtöä varten Koddejavrilla.

Aurinkoisen aamun myötä päätämme lähteä käymään Haltilla. Sankka lumisade ylhäällä tunturissa estää kuitenkin matkanteon. Lumisade on niin sankka, että tuskin näemme toisiamme. Käännämme sukset kohti kotiamme. Omat suksen jäljet näkyvät heikosti edessä, ja niitä seuraten laskeudumme alemmaksi. Lasku alas kirkastaa maisemat, pysähdymme katselemaan. Haltilla käy myrsky, mutta alempana paistaa aurinko. Kiedditšohkkan huippu näkyy kylpevän auringonpaisteessa, joten lähdemme valtaamaan sen. Kiedditšohkkan huipulla tuuli kävi kovana, liekö tarkoituksena työntää vaeltajat alas huipulta. Katselemme miten Halti on pilvimassan sisällä, osaamme hyvin kuvitella minkälainen ilma siellä on tällä hetkellä. Alas leiriin lasku oli mahtavaa tuloa. Vesi tirisi silmissä ja tuuli suhisi korvissa kun kurvailimme kotiluolalle. Hetken aikaa jo epäilimme olevamme väärässä paikassa väärään aikaan, mutta onneksi se oli vain lyhytaikainen tunne. Slalommiehet on sentään erikseen ja luolamiehet on oma heimonsa. Illan myötä käymme vielä koittamassa kalaonneamme. Jää on erittäin vahvaa, noin 1,5 metriä, ja välissä on vesinen sohjokerros. Reiän teko käy erittäin työläästi. Onnistumme saamaan muutaman kirkasvärisen raudun saaliiksemme, ja palailemme hyvillä mielin viettämään iltaa leiriin.

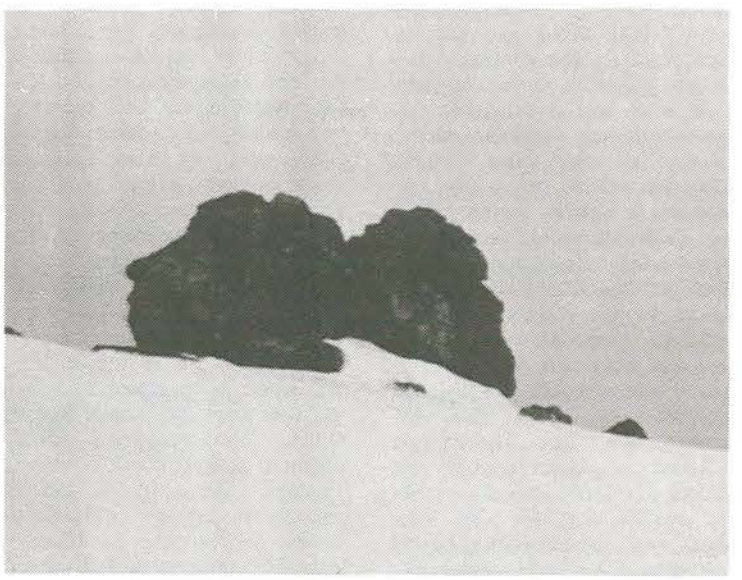
Ilta on kaunis ja selkeä, kotikurumme on niin suojaisa, että olemme hetken ilman paitaa. Aurinko on tehnyt vaurioita nenäämme ja korvalehtiin, sillä ne tuntuvat kipeiltä, eivätkä salli kovin paljon kosketteluakaan. Toinen yö tässä luolassa meni makoisten unien myötä. Aamu on hyvin kaunis ja tyyni, taivas häikäisevän sininen. Porot ovat käyneet vierailulla yöllä, jälkiä on kaikkialla. On isompaa jälkeä ja pientä jälkeä, ovat tarkastaneet koko leirin, ahkiot on kierretty, keitin tarkastettu ja onpa käyty luolan suuaukko tarkastamassa. Suuntaamme suksemme järveä kohti, rautua tekee mielemme ja onnistummekin saamaan aamiaiskalat illallisista avannoista. Ruokailun jälkeen päätämme vallata Kovddoskaisin. Kauniissa aurinkoisessa säässä kapusimme tunturin kuvetta yhä ylemmäs ja ylemmäs. Taukojen aikana ihailimme eteen avautuvia näköaloja ja olimme näkemäämme hyvin tyytyväisiä. Nousu Norjan rajan suunnasta on upea ja näkymät ovat Lappia parhaimmillaan. Nousu Kovddoskaisille kesti kolmisen tuntia, mutta se kyllä kannatti. Huipulta nähtynä maisemat lienevät Käsivarren mahtavimmat. Alastulo onkin yhtä juhlaa, vauhti on kova ja paluumatkaan meneekin vain kolmannes nousuun käytetystä ajasta. Saavuttuamme leiriin näemme meillä olevan vieraita.

Pari isompaa ja pari pienempää poroa seisoskeli ahkiotiten vieressä katsellen tuloamme. Porot siirtyivät rauhallisesti pois, mutta tulivat kohta uudestaan meitä tarkastelemaan. Kiinnostus on molemminpuolista. Porot tulevat todella lähelle ja me istumme hiljaa ja katselemme niiden lähestymistä. Porojen ilmeet ovat selvästi epäuskoisen tuntuisia. Ajattelevat varmaan, että mikä ihmeen porukka on pesiytynyt lumeen heidän palkisilleen.

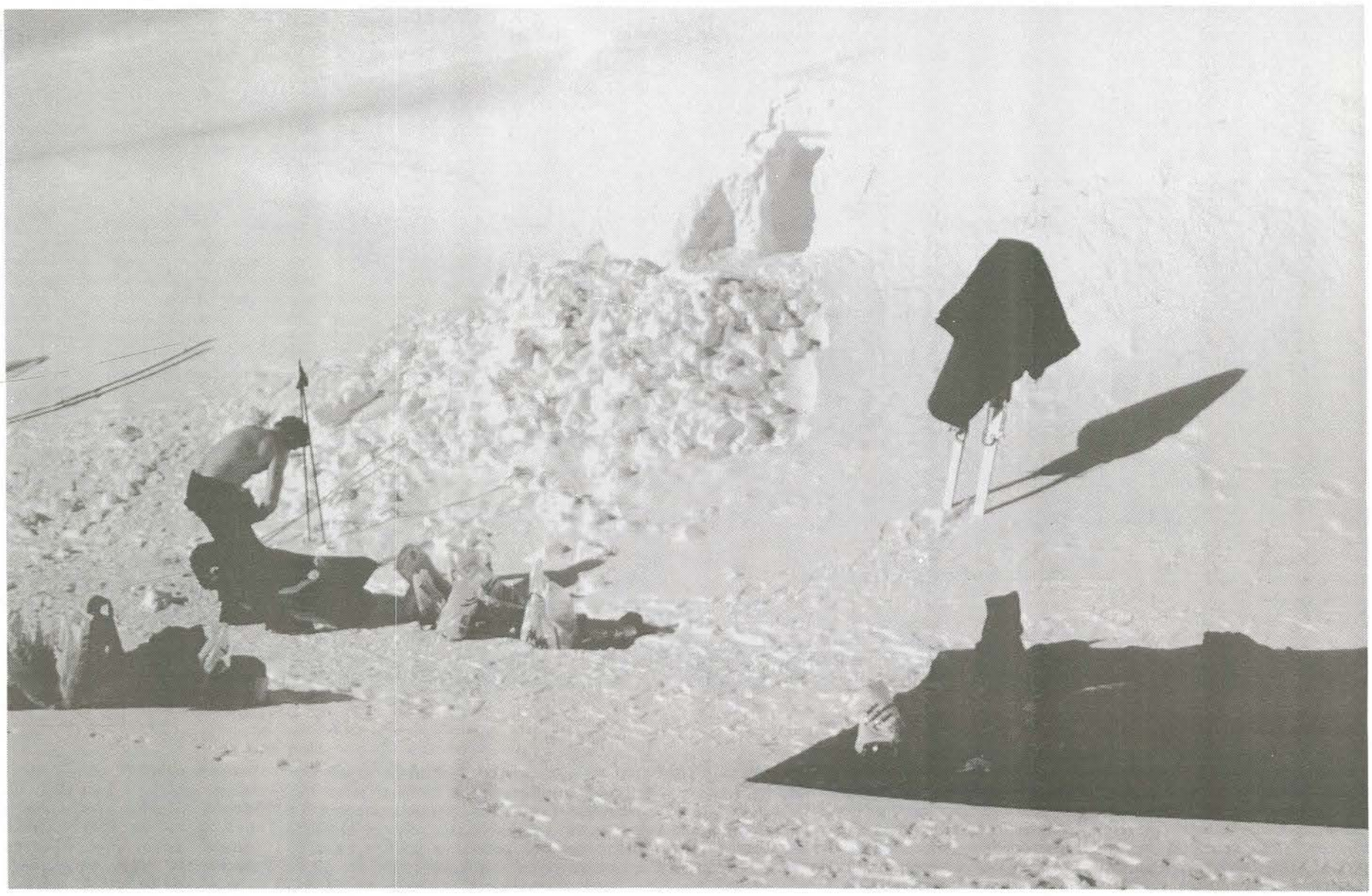
Naureskelemme poroille ja ne lähtevät pois, loukkaantuivat varmaan moisesta käytöksestä. Iltapalan jälkeen onkin mukava seurailla miten kiirunat kisailevat keskenään. Linnut esittävät lentonäytöksiä upeine kaarroksineen ja välillä kipaisevat kilpaa pienen kumpareen huipulla. Aamun valjetessa Lappi onkin parhaimmillaan, taivas on uskomattoman sininen ja aurinko paistaa täydeltä terältä. Tunturit kylpevät auringossa ilman ollessa aivan tyyni. Pulmuset laulavat kuorossa meidän pakatessa ahkioita lähtökuntoon, on aika siirtyä uusiin kinoksiin. Suuntaamme kohti Somasjärveä. Reittimme on helppo kulkea, vain nousu Haltille menevästä notkosta Ridnijärvelle pistää puuskuttamaan. Kauniin ilman ja hyvän hankikelin myötä suoriudumme päivän hiihtomatkasta yllättävän nopeasti. Olemme Somasjärvestä Haltin suuntaan pistävän lahden jäällä. Nautimme kuumaa teetä termospullosta leipien kera samalla silmäillen mahtavaa lumikinosta seidan alapuolella. Yltynyt tuuli pistää meihin vauhtia. Mittailemme lumen syvyyttä. Lunta on useita metrejä, mutta vaikuttaa vähän liian kovalta. Valitsemme paikan seidasta vähän kauemmas ja kaivaudumme lumeen. Luolan valmistuttua koetamme lahdelta kalaa. Kala ei tunnu olevan syönnillään, joten on aikaa tarkastella vähän ympäristöä. Katseemme kiinnittyy seitaan. Seidan silhuetti on mielenkiintoinen. Lahden pohjukasta katsottuna seita näyttää kuin mies ja nainen olisivat selät vastakkain. Nainen katsoo kohden Haltia ja mies lahden suuta kohden. Lahden suulta katsoen seita näyttää istuvalta karhulta. Vapunaatosta huolimatta käymme nukkumaan luolaamme. Vapunpäivän aamu kotiluolassa alkoi uloskurkisteluilla. Syy kurkisteluihin oli ulkona riehuva lumimyrsky, ilma oli sakeana lunta ja tuuli tuntui pistävän parastaan. Istumme makuupusseissa nauttien kuumaa teetä hunajan ja keksien kera. Lumimyrsky ei tunnu hellittävän otettaan, joten päätämme sovittaa itsemme myrskyn sekaan. Päivä on ehtinyt jo puoleen odotellessa sään selkiämistä ja aika käy pitkäksi. Olkoon sää mikä tahansa me pojat lähdemme kalaan. Taivallamme kohti Somasjärveä ja jonkun matkaa rannasta käymme reiän tekoon. Reikä ei tule koskaan valmiiksi, kaira osui hiekkasärkkään terän rikkoontuessa. Hiljaisina kävelemme takaisin, onneksi on varaterä mukana. Luolalle tullessa näemme termospullon kaatuneen. Pullo on särkynyt suureksi harmiksemme. Kaira saa uuden terän ja saappaat suunnataan uudelleen Somasjärvelle. Rantaan on matkaa reilusti enemmän tällä kertaa, kaira puree jäätä vauhdilla. Seuraan reiän syntymistä, mutta mitä nyt. Erkki nostaa kairaa, hiekkaa nousee mukana. Otsasuonet pullotti korkealla terää tarkastettaessa, viimeinen terä pilalla. Äreällä tuulella mietimme jatkotoimia. Silmäilemme rajakämpäää, eiköhän siellä ole viila tai hiomakivi, lähdetään kysymään. Moottorikelkka tulee meitä kohden, pohjoisen taksimies on lähtenyt lomallaan kalaan ja saammekin häneltä hiomakiven lainaksi. Taksimies lupasi poiketa illalla luolalla, joten hiomakiven palauttaminenkin oli järjestyksessä. Kovan hiomisen ja kokeilujen jälkeen kaira tulee välttävään kuntoon. Illalla saamme rajakämpältä vieraita kolme henkeä. Rupattelu vieraitten kanssa piristi mukavasti muuten harmaata päivää. Vapunpäivä on illassa, käyskentelemme ennen nukkumaan menoa ulkosalla ja katselemme vähän syrjäsilmin seitaa.

Mahtoikohan seita suuttua meihin kun kehtasimme asettua asumaan aivan viereen. No, oli miten oli, epäonnen päivä kuitenkin. Kalaa emme saaneet, vain raitista ilmaa ja sitäkin vähän turhan kovalla voimalla. Uusi päivä kaiken muuttaa voi, niinhän sitä sanotaan. Ei ole seita leppynyt, lunta tulee voimalla ihan maahan asti. Lähdemme Somaslompololle kalaan. Onnistumme saamaan muutaman raudun ja se riittää meille. Käymme tutkimassa vanhaa rajakämppää päivän mittaan ja tapaamme porilaisia kalamiehiä retkellämme. Vaihdamme kuulumiset heidän kanssaan. Valtijoen putouksessa pyörähtelee koskikara, ja menikin hyvä tovi yrittäessämme ikuistaa lintua filmille. Kovin on lintu vikkelä liikkeissään, saapa nähdä tuliko kunnon kuvaa. Illan mittaan lumen tulo vain yltyy. Nyt alkavat olla hyvät neuvot tarpeen, sillä aamulla pitäisi jo päästä jatkamaan matkaa. Tarkoitus oli mennä rajanpintaa Munnikurkioon, mutta jos ilma on näin surkea, se ei käy. Olemme odottaneet sään paranemista pitkästymiseen asti ja aamulla lähdemme jos ei nyt aivan miestä kaatavaa myrskyä ole. Käymme toiveikkaina nukkumaan seidan pitäessä vartiota. Aamun koittaessa kurkistelemme oviaukosta ulos ja mitä näemmekään. Emme mitään, tai jotain sentään. Maisemat peittää kaikenkattava sumu, näkyvyys n. 20–30 metriä. Varusteet lähtökuntoon sekä aamutoimet suoritamme pienen ärtymyksen vallassa. Vaiteliaina aloitamme vaelluksen kohti Valtijoen laaksoa suuntana Porojärvi.

Valtijoen laaksoa osaamme kulkea huonollakin ilmalla ja mieliala piristyykin kohta hiihtämisen myötä. Laaksossa on valtavasti poroja ja onkin mukava seurailla niiden ruokailutouhuja vaelluksen edistyessä. Sumu antaa periksi ja kun laskemme Porojärven laaksoon ilma selkeni kauniiksi. Suuntaamme matkanteon kohti Porojärven kämppää tarkoituksena pitää siellä taukoa ruokailun merkeissä. Kämpältä suuntaamme kohti Harrijärveä läpi harvan koivikon riekkojen nauraessa ympärillämme. Tunturiin noustessa taivas vetäytyy synk-

Somasjärven seita.

Varushuoltoa Pitsosjärvellä.

kiin pilviin ja laskiessamme Harrijärvelle alkaa räntäsade. Sijoitamme ahkiot suuren kiven suojaan ja yritämme löytää sopivaa lumiluolan paikkaa. Sopivaa paikkaa ei löydy ja kiven suojassa tuleekin kohta kylmä, sillä räntäsade tuntuu kastelevan vaatteet. Kyllästymme odottamaan sään paranemista, kartta esille tarkastelua varten. Järviltä avautuu etelään puronotko, joka vie kohde Rommaenoa ja koivuvyöhykettä. Se on kartan kertomaa se, mutta mikä on meidän sijaintimme. Arvioimme olinpaikkamme ja suunta käy kohti etelää. Puronotkon molemmin puolin on tunturit, joiden korkeus on yli 800 metriä. Niistä ei mene vahingossa yli. Näkyväisyys on vain muutaman metrin luokkaa. Katse kompassiin, loivaa laskua edessä. Mieliala vähän kohenee siitäkin huolimatta, että alamme olla läpimärkiä. Laskeudumme hiljakseen alaspäin kunnes räntäsateen seasta näkyy jotain, muutama koivu ja kohta näkyi useampiakin. Koivuja työntyy esiin lumen keskeltä yhä enemmän, aluskasvillisuus lisääntyy. Aluskasvillisuuden myötä alkaa uusi hankaluus, hanki alkaa upottaa. Otsasuoni pullottaa korkealla, tuntuu siltä että Rommaeno jää saavuttamatta. Raskaan rämpimisen jatkuessa tulee vastaan tasainen aukea, ympäristön tarkastelu ei aukean laatua paljasta. Pidämme lepohetkeä ja yritämme selvittää olemmeko kenties Rommaenon jäällä vai jollakin suolla. Katsotaan vähän matkaa, mennään tuota pientä aukkoa kohden. Aukko kaartaa vähän oikealle ja laajenee leveämmäksi, tämä taitaa sittenkin olla joki. Hiihdämme edelleen ja aukea kapenee, nyt näkyy koivikon keskellä etenevä puuton ura, siis joki. Vihdoin joella, mielenkiinto viriää parempaan liekkiin. Seuraava tavoite on löytää mahdollinen sulapaikka virrasta. Seuraamme jokea pystymättä paikantamaan itseämme. Räntäsateessa maisemista ei ole apua paikan määrittelyssä. Sulapaikkaa ei näy, katsomme kelloa, vielä puoli tuntia kun vaellamme niin sitten viimeistään leiri pystyyn. Hiljaisina vaellamme eteenpäin, joki näyttäisi haarautuvan, kumpaa mennään. Kartasta ei saa apua, joten valitsemme vasemmanpuoleisen uran, katsotaan miten käy. Tuskin pääsemme viittäkymmentä metriä, kun vastaan tulee sula koskipaikka, tähän jäädään. Rannan tuntumassa on pieni kumpare, käymme tutkimaan sitä. Tässähän on lunta vaikka miten paljon. Lapio esille äkkiä, vuorotahtiin pistelemme luolan erittäin nopeasti valmiiksi, sillä läpimärät vaatteet pitävät huolen, ettei lapioon nojata eikä kamppeetkaan voi kastua enempää. Luola on valmis, sisustus kuntoon ja keitin esille. Ruokamme kiehuessa kaivamme ahkiosta varavaatteet aina kuivia alusvaatteita myöten. Riisuuntuminen lumiluolassa ilkosilleen ei kylläkään ollut mitenkään miellyttävää puuhaa, pää kun kosketti välillä luolan kattoa ja niskaan karisi lunta. Leuat löivät hurjasti loukkua ja mieleen juolahtikin mainio ajatus. Näkkileipää kun työntäisi nyt suuhun niin sitähän menisi solkenaan, sen kun työntäisi vaan. Kuivat vaatteet päällä ja vatsa täynnä olo tuntui ruhtinaalliselta. Katselimme myräkkää luolasta ja arvelimme olevan mielenkiintoista nähdä aamulla missä kohtaa olemme tunturien maassa. Aamu valkeni aurinkoisena ja meille tulikin kova kiire ripustaa märät vaatteet koivujen oksille kuivumaan. Kotikumpareen päältä näemme paikan missä olemme. Tunturit näkyvät hyvin, samoin pohjoisesta laskeva joki, Kaitsajoki. Sijaintimme on täsmälleen Rommaenon ja Kaitsajoen risteys. Varusteiden kuivuttua onkin aika jatkaa matkaa. Aikomuksena on aettua asustelemaan kinoksiin lähelle Virdninibbaa ja suuntaammekin kulkumme kohti Pollukurua. Kuru on hyvä nousta ahkioiden kanssa, joten siitä sitten ylös vain. Aurinko paistelee mukavasti matkatessamme halki harvan koivikon. Nousu kuruun ja siitä läpi on helppo panna kapuloita rattaisiimme toden teolla. Tuuli yltyy kovaksi, ilma käy kylmäksi ja lumi tulee osittain rakeina. Mittamme tulee täyteen, muutamme suunnan kohti Ailakkajärven kämppää. Pyhää vihaa täynnä raivaamme itsemme läpi tuiskun ja tuulen. Muutamaa kilometriä ennen kämppää ilma kirkastuu ja huomaammekin, ettei Ailakkajärvellä ole satanut lunta lainkaan. Katse taaksepäin kertoo lumimyrskyn raivoavan edelleen tulosuunnassamme. Kämpällä kuivattelemme varusteita sekä pidämme turinatuokioita kolmen poromiehen ja kahden koiran kanssa. Aamulla aurinko paistoi täysin siniseltä taivaalta ja hiihtokelit todella loistavat. Aamutoimien jälkeen tulemme siihen tulokseen, että on suoranainen häpeä olla sisällä näin kauniilla kelillä. Tuumasta toimeen, kamppeet matkakuntoon ja ulos kinokseen. Yksi yö on vielä aikaa, miksi sitä ei voisi kaivautua johonkin kinokseen jo senkin takia, että saisi kymmenen yötä täyteen lumen sisällä samalla reissulla.

Aamu Rommaenon varressa.

Laskemme alas Ailakkajärven jäälle ja hiihtelemme yli järven. Puolisen kilometriä rannasta tunturiin päin tulee vastaan todella upea lumipenkka. Maisemat ympärillä ovat ykkösluokkaa, joten kotiudumme tähän viimeiseksi yöksi. Leppoisasti kaivellen ja samalla nauttien auringon antamasta lämmöstä vietämme todella kaunista lomapäivää. Lähiympäristöön tutustumalla ja aurinkoa ottamalla kuluu päivämme rattoisasti. Poroja on erittäin runsaasti kuten myös korppeja. Korppien touhuja onkin mukava seurata, lienee linnuilla kevättä rinnassa komeita kaarroksia tehdessä.

Heräämme aamulla jälleen loistavaan säähän, maisemat ovat häikäisevän kirkkaat. Matka kohti Kilpisjärveä on vauhdikasta laskua, kurvailemme koivikossa seuraten kelkan uraa Ailakkalahdelle. Viimeiset kilometrit hiihtelemme Kilpisjärven jäällä kohti Saananmajaa ja saunaa. Sauna kahden lumessa vietetyn viikon jälkeen on todella ainutlaatuinen kokemus. Korvalehdet ja nenä tuntuivat kipeiltä löylytellessä ja tarkastelu lähemmin osoittikin niiden kärsineen vaurioita. Puhtaiden vaatteiden pukeminen saunan jälkeen on lopullinen piste. Vaellus on päättynyt.

Jonte

Talvipäivien luontopolun vastaukset

1. Molemmat järjestöt täyttävät 50 vuotta (vaihtoehto B).
2. Napapiirin pohjoispuolella on neljä kansallispuistoa (Pallas-Ounas, UK-puisto, Lemmenjoki ja Pyhätunturi) ja viisi luonnopuistoa (Kevo, Malla, Sompio, Värriö ja Maltio). (B)
3. Kämpät täyttävät tänä vuonna yhteensä 41 vuotta (ks. Tunturilatu -opas 1987) (A).
4. Napapiirin eteläpuolella on kymmenen tunturiloppuista tunturia: Ruka- 462 m, Riisi- 466, Iso Kari- 417 m, Peniön- 409 m, Suomu- 408 m, Vierus- 399 m, Palo- 391 m, Askan- 383 m, Murto- 330 m ja Repo - 320 m. Tuntureista Ruka on Kuusamossa ja muut Posion ja Kemijärven alueilla. (C).
5. Käpylinnut aloittavat talvella pesintänsä, koska tällöin on saatavilla käpyjen siemeniä = ruokaa. (A).
6. Vuoden puuksi on valittu saarni (ks. Suomen Luonto -lehti 1/1988) (C).
7. Tunturilepakkoa ei ole olemassa. Lapissa voi nähdä vain pohjanlepakoita (A).
8. Suomen suurin kunta on Inari 15 173 neliökilometriä. Sodankylän pinta-ala on 11 798 neliökilometriä ja Ilomantsin 2770 neliökilometriä. (A).
9. Kaikki väittämät ovat oikeita (ks. esim. Suomen Lappalaiset - kirja) (A, B, C). Talvipäivien osanottajista Login Pentti Laineessa on poromiesainesta, koska hän oli ainoa, joka ehdotti kahta vaihtoehtoa, muut yhtä.
10. Suurin kultahippu on löydetty Luttojoelta 1935: paino 393 gr (ks. esim. Pohjois-Suomen retkeilyopas) (B).
11. Maaliskuussa aloittaa kutunsa ankerias (ks. esim. Suomen Eläimet -kirja osa 3, sivu 35. (C). Ahven kutee toukokuussa ja nieriä syys-marraskuussa.
12. Maaliskuisen lumihangen pinnalla on eniten hyppyhäntäisiä, joita voi olla yhdellä neliömetrillä satoja. (A).

Osanottajien vastausjakauma (oikea vaihtoehto lihavoitettu):

1.	a)	21	**b)**	**13**	c)	8	yht.	42
2.	a)	7	**b)**	**16**	c)	18	yht.	41
3.	**a)**	**23**	b)	13	c)	6	yht.	42
4.	a)	25	b)	14	**c)**	**3**	yht.	42
5.	**a)**	**31**	b)	6	c)	5	yht.	42
6.	a)	14	b)	8	**c)**	**20**	yht.	42
7.	**a)**	**14**	b)	8	c)	20	yht.	42
8.	**a)**	**25**	b)	11	c)	6	yht.	42
9.	**a)**	**16**	**b)**	**5**	**c)**	**20**	yht.	41
10.	a)	1	**b)**	**32**	c)	9	yht.	42
11.	a)	22	b)	10	**c)**	**12**	yht.	44
12.	**a)**	**26**	b)	11	c)	5	yht.	42

LINNUT JA LUONTO TUTUIKSI

Lintutieteellisten Yhdistysten Liitto järjestää tänä vuonna seuraavat perinteiset kurssit:

1.Saariston linnut 21.5.

Lähtö kurssille la 21.5. klo 7.00 Uudenkaupungin Pakkahuoneen rannasta. Päivän aikana käymme mm. Kustavin Isokarin majakkasaarella ja Putsaaren piilokirkossa sekä tutustumme Uudenkaupungin saariston keväiseen luontoon. Paluu noin klo 17. Matkaa taitetaan troolari Kristalla, johon mahtuu korkeintaan 45 henkilöä. Kurssin hinta on 60 mk.

2. Lapin linnut 11.–18.6.

Kurssi tapahtuu vaelluksena Utsjoen Karigasniemen seudulla. Kurssi alkaa lauantai-iltana 11.6., jolloin vaellamme tieltä noin 5 km. Viikon aikana tutustumme alueen luontoon ja erityisesti linnustoon. Käymme katsomassa mm. Kevon kanjonia ja Fiellun putousta. Tien varteen palaamme torstaina 16.6. Seuraavana päivänä ajamme bussilla Muotkan Ruoktuun, josta teemme päiväretken Jeägeloaiville. Illalla saunotaan ja syödään. Lauantaiaamuna bussilla Rovaniemelle.

Kurssi sovletuu yli 12-vuotiaille vaellustaitoisille (ensikertalaisetkin ovat pärjänneet hyvin). Kurssin hinta on 350 mk (alle 15-vuotiaat 250 mk), mihin sisältyy opetus, materiaali, yöpyminen ja ruokailut sekä sauna Muotkan Ruoktulla.

Ilmoittautumiset molemmille kursseille 10.5. mennessä os. Antti Karlin, Kalevantie 15 A 22, 23500 Uusikaupunki tai puh. 922–24040.

LÄHDE KURSSEILLE – KOE KAKSI KEVÄTTÄ

OIKAISU

Tunturikerho Logiin kun aikanaan liityttiin,
niin aviopuolisoina meitä siellä pidettiin.
Aikamme joukossa kun kuljettiin,
niin virheelliset arvioinnit kerhossamme havaittiin,
kun heille se asia setvittiin,
jotta isä ja tytär ne siinä vain kuljeksii.
Ja näin asia käytännössä unohdettiin.

Mutt' syksyllä -87 se taas esiin kaivettiin,
kun johtajasusiksi meidät vihkaistiin,
ja samalla taas avioon astuttiin,
näin tunturilatu lehdestä luettiin.
Vaikk' omasta mielestämme isänä ja tyttärenä
edelleen retkiämme astutaan,
ja näin laajemmalti virhekäsityksiänne oikaistaan.
terv. js:t 162 ja 163

OODI SAARALLE

Heti alkuun on todettava että Saara kuuluu siihen vaeltajien katraaseen, joita ei yhdellä sanalla kuvata. Laatusanojenkin luettelosta tulisi perin pitkä ja – hitto vieköön – ei Saara niistä pitäisi.

Jos nyt jotain kuitenkin sanoisin, niin ehkäpä näin: Älkää raahatko retkellänne kaiken maailman kamoja mukananne, vaan ottakaa Saara.

Ennen moottorikelkkojen valtateitä kait Kolmisoppisella tavattiin. Oli jokin mehu-kahvi-munkki päivystys sunnuntai. Ja kevät ja metsä ja jää suksijoita täynnä. Siinä lähellä rantaa oli lumen alla jo vettä, mutta latu kantava ja jäinen. Tuli kaksi koheltajaa yli järven. Kilpaa hiihtivät ihan viimeisen päälle. Niin, ja, ja, se hiihto henki leijui kaiken yllä. Saara jos kukaan sen huomaa. Painoivat siinä ihan viimeisen päälle, niin että kuka.

Ohi, ohi ennen majaa, lie ajattelee, se takimmainen.

Vauhti on hirveä kun hän koukkaa ohitukseen. Ja – mäiskis – suoraan mahalleen. Vettä oli nilkkoihin ja kyynärpäihin.

Silloin Saara nauroi. Heh, heh, heh!

En tiedä mitä hän nauroi, mutta se nauru oli niin tarttuvaa, että koko pihalla seisova tokka siihen yhtyi.

Ei. Ei hän kilpailulle nauranut kun itsekkin on ihan mestari – vaan jollekkin muulle mikä ei minulle ole vieläkään selvinnyt.

Olipa kerran jokin ensiapuharjoitus. No, Saaraltahan se käy. No, ne miehet siinä ympärillä: Kuules Miten sinä sen siteen oikein kieputit? Siteen, sanoo Saara. Minkä siteen? Siteen vaihtoa en kyllä teille näytä. Tämä on kolmioliina. (Kantoliina.)

Saara on erähenkinen ilman pyssyä, vaikka rynnäkkökivääreitä työkseen on kasannut. Sen verran teräksinen tyttö, että rautalanka menee vaikka solmuun, ja ahkioitten tekijä ja laavujen laatija, ja...

Eihän minun pitänyt Saaraa kehua. Ei alkuunkaan. Ehkäpä enemmän tosikko autojen korjaajana.

Erävaellusten ja muitten retkien määrä lie arvaamaton. Ajat aikoja sitten lie menneet sekaisin. Tokkopa ne Saaralle niin tärkeitä olisikaan. Mutta monet lumet on hän suksillaan ja ahkiollaan uurtanut. Ja paljon puhutun kaamoksenkin yössä on hän kynsitulien tuttu.

Huhu puheita, huhu puheita.

Kuulinpa jostain, että häntä olisi pitänyt onnitella jostain. Mene ja tiedä. Ehkäpä sellaisesta kangaspalasta joka Johtajasusilla on puserossaan ja muilla ei missään.

Joten onnea vaan. Joten kaikkien puolesta.

Pete.

Vanhalle tunturisudelle ei saa motkottaa – jos meinaa pitää sen pesässään.

*

Jos näkee vanhan tunturisuden hiihtävän vaikka suksenkannat eteenpäin sojottaen – antaa sen hiihtää vaan. Menee muuten retkilusikat ennenaikaiseen jakoon...

*

Vanhalle tunturisudelle ei saa nauraa, vaikka kuinka naurattaisi, sillä naurajalta ne housut kuiteski ensin kastuu....

*

TILINPÄÄTÖS VUODELTA 1987

Juhlavuoden jälkeen toiminta palasi arkisille laduille, mikä näkyi myöskin kirjanpidossa. Kun edellisen vuoden "liikevaihtomme" eli tulot yhteensä olivat puukko- ja illallistulojen ansiosta yli 207 000 mk, päädyttiin nyt 129 320 markkaan. Kuluja oli vastaavasti edellisenä vuonna 220 000 ja nyt 106 100. Vuoden 1987 tulos muodostui siis 23 220 mk voitolliseksi.

Tämä merkittävä ero nollatulokseen päätyneeseen budjettiin nähden johtuu sekä tulojen kasvusta että menopuolen säästöistä. Jäsenmaksuja kertyi 102 600 mk (budjetoitu 97 600 mk) ja avainten myynnistä kertyi yli 13 000 mk (budjetoitu 8 000 mk). Suurin säästö menopuolella kohdistui lehtikuluihin: toteutui 20 700, budjetoitu 27 500 mk. Muiltakin osiltaan kehitys oli samansuuntaista.

Tuloslaskelma tiivistettynä:

Susiaiskulut			–	400
Lehtikulut			–	20 700
Susikyrö:	tuotot	3 270		
	kulut	6 950	–	3 680
Susi-Talas:	tuotot	1 220		
	kulut	3 750	–	2 530
Susi-Kiisa:	tuotot	1 810		
	kulut	3 240	–	1 430
Avainten nettotuotto			+	13 120
Merkkien nettotuotto			+	850
Puukkojen nettotuotto			+	80
Vars. toim. kulut			–	32 950
Korkotuotot			+	920
Jäsenmaksut			+	102 600
Jäsenvero			–	26 860
Lahjoitukset			+	1 100
Poistot			–	6 900
Voitto			+	23 220

Vaikka tulos on hyvä, ei voi olla kiinnittämättä huomiota kämppien kuluihin. Kuten yllä näkyy, ylittivät kämppien juoksevat menot yhteensä 7 640 markalla niiden puukassatuotot. Lisäksi uusittiin kalustoa noin 5 000 markalla. Tavoitteena on pidetty, että puukassojen "saaliilla" voitaisiin hoitaa juoksevat kulut ja uusien avainten myyntituotoilla kämppien korjaukset ja hankinnat. Tänä vuonna avaintuotot riittivät kattamaan myöskin juoksevat kulut, mutta toivoa sopii, että upeita kämppiämme käytettäisiin entistä ahkerammin ja että puukassa muistettaisiin vastakin yhtä kiitettävästi kuin nyt.

Tilinpäätös esitellään ja käsitellään kevätkokouksessa 14.5.1988.

Vappu Hietala

NELLIMIN TSASOUNA

Lapin ortodoksinen seurakunta on rakentanut Nellimin kylään tsasounan. Tunturilatu on osallistunut rahalahjoituksella hankkeeseen, joka varmasti on läheinen myöskin monelle jäsenellemme. Lahjoitukset voi lähettää Lapin ortodoksisen seurakunnan postisiirtotilille RO 1843 76–1, tiedotusosaan maininta Nellimin tsasounasta.

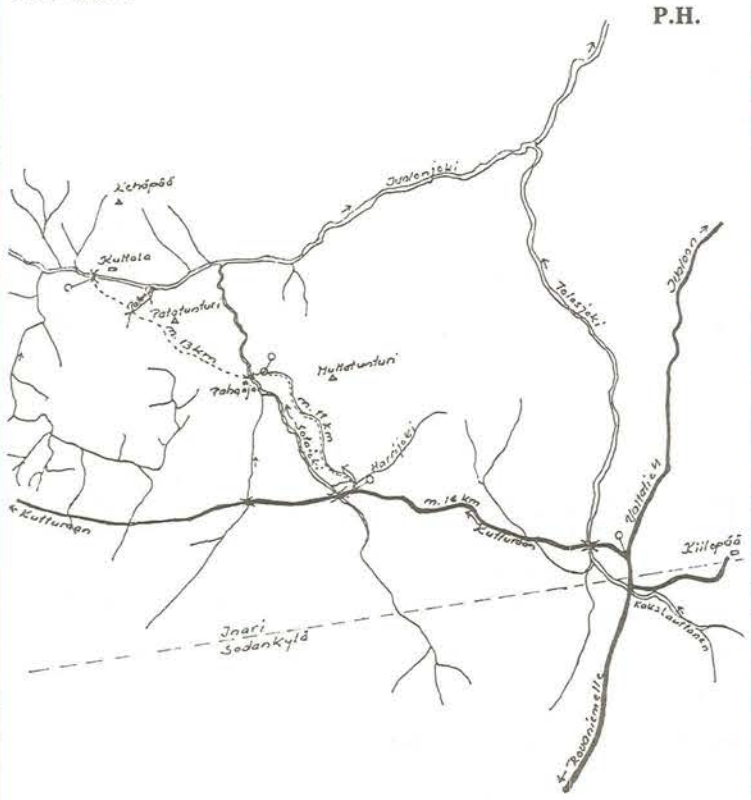
SILTATALKOOT

Ykin-sillan korjaustalkoot on 23–31.7.1988, kuten edellisessä lehdessä tiedoitettiin. Niille osanottajille jotka eivät aikaisemmin ole Ykin-sillalla käyneet on oppaaksi oheinen karttapiirros.

Kiilopään tiehaarasta pohjoiseen (1,8 km), valtatie 4:ltä eroaa Kutturan paikallistie, jota on kuljettava 16 km:n matka tiehaaraan, josta alkaa ajokelpoinen metsäautotie pohjoissuuntaan. Tiehaaran tunnuksena on kirjava kokoelma kultamiesten asettamia viittoja. Metsäautotien pituus on n. 11 km ja se päättyy vanhalle sahauspaikalle. Sahauspaikalta alkaa polku Pahaojan Kultalan ja polkusillan kautta Ivalonjoen Kultalaan. Polun pituus on n. 13 km.

Karttalehdet GT 17 1:200000 ja Kehäpää N:o 3813–2 1:50000. Muistathan tulostasi ilmoittaa Pekalle puh. 958–11247. Ykin-sillalla tavataan.

P.H.

ULKOTAMMION RETKI

10.–12.6.1988 Kuovzan järjestämänä.
Ilmoittautumiset: Maija Hurtta, Haarakatu 35, 48770, Karhula, p. 952–88797.

OLETKO LÄHDÖSSÄ LAPPIIN?

Kolbman bussi lähtee 22.4. Tampereelta klo 19.00 Saariselän kautta Kiisalle. Paluu Tampereelle 1.5. aamulla **Kautokeinon** ja länsirajan kautta (tarvittaessa poiketaan myös Susi-Kyrössä).

Ota yhteys Jorma Laine 931/462 960 tai Erkki Kauppila 931/171 542.

Hinta 400 mk (yhteen suuntaan 200 mk)

P Sammallahti

Suomi-Saame-Suomi ilmestyy lähiaikoina.

Aineisto seuraavaan Tunturilatu -lehteen pyydetään lähettämään 15.10.1988 mennessä osoitteella Uolevi Mättö, Erkylänkatu 21 as 4, 05820 Hyvinkää.

JÄSENISTÖLLE TIEDOKSI

Huhtikuun alussa lähetetään niille jäsenille joiden jäsenmaksut vielä "roikkuu" maksukehoitus, eli 2-karhu. Tämän jälkeen on maksuaikaa 30.4. jonka jälkeen poistamme heti maksamattomat rekisteristä. Tällöin myös katkeaa Latu ja Polku lehden tulo.

TOIMINTAMUISTIO

Susiviikko Susikyrössä 9.–16.4. Yhteyshenkilö Pekka Huttunen Joukontie 27, 76150 Pieksämäki p. 958–11247.
Login kerhoviikko Susi-Kiisalla 16.–23.4. Yhteyshenkilö Kalevi Kanerva p. 921–321571 ilt.
Kolbman kerhoviikko Susi-Kiisalla 23.–30.4. Yhteyshenkilö Jorma Laine p. 931–462960.
Kumpen kerhoviikko Susikyrössä 1.–7.5.
Tunturiladun kevätkokous ja kuvailta 14.5. klo 13.00 Helsingissä Töölöntullinkatu 8.
Luontoretki Kustavin saaristoon 21.5. Yhteyshenkilö Antti Karlin p. 922–24040.
Retki Ulkotammioon 10.–12.6. Kuovzan järjestämänä. Yhteyshenkilö Maija Hurtta Haarakatu 35, 48770 Karhula p. 952–88797.
Lapin linnut-kurssi 4.–11.6. Utsjoen Karigaasniemellä. Yhteyshenkilö Antti Karlin p. 922–24040.
Ykin sillan korjaustalkoot 23.–31.7. Yhteyshenkilö Pekka Huttunen p. 958–11247.
Kunnostustalkoot Susi-Kiisalla 1.–3.8. ja Susikyrössä 4.–7.8. Yhteyshenkilö Pekka Huttunen p. 958–11247.
Heinätalkoot Nuvvuksessa 1.–3.8.
Kerhopalaveri 13.–14.8. Kangaslammilla Hevonlahdekylän Kangaspellolla. Yhteyshenkilö Lea Sarkeala. p. 972–89139.
Erävaelluksen SM- kilpailut 25.–28.8. Kiilopään Tunturikeskuksessa.
Tunturiladun eläkeläisviikko Susikyrössä 3.–10.9 Kuokten järjestämänä. Yhteyshenkilö Anja Pajunen p. 914–28901 ilt.
Njealljen kerhoviikko Susi-Talaksella 3.–10.9. Yhteyshenkilö Pekka Huttunen p. 958–11247.
Login kerhoviikko Susi-Kiisalla 3.–10.9. Yhteyshenkilö Kalevi Kanerva p. 921–321571 ilt.
Tunturiladun syyskokous ja Susiaiset 7.–9.10. Mynämäellä Login järjestämänä.
Saamelaiskäsityötapahtuma Jyväskylässä Kesyn koululla 19.–20.11. Ovtsin järjestämänä.

KOKOUSKUTSU

Tunturilatu ry:n kevätkokous pidetään 14.5.1988 klo 13.00 alkaen Helsingissä, Töölöntullinkatu 8. Esillä yhdistyksen sääntöjen kevätkokoukselle määräämät asiat. Päätetään Susikyrö RN:o 2:47 rakentamisesta. Päätetään liittymisestä Pidä Lappi Siistinä ry:yn.

Helsingissä 18.3.1988
Johtokunta

KUHTU KERHOPALAVERRII

Kutumme kaekki Tunturikerhot ja tunturilatulaeset KERHOPALAVERRII joka pietään elokuun 13–14 päevinä -88 Kangaslammin Hevonlahenkylän Kangaspellolla. (Suap tulla jo aekasemminnii.) Ruokoo ja juomoo suap talosta ottakee vähän rahhoo evvääks.

Ennakkoon ilmoittaatumine suotavoo 7.8.-88 mennessä Lea Sarkealelle Kangaspeltoon puh. 972–891 39.

TERVETULLOO SAVVOON! NJEALLJE. Jk. Jos kaekin tuutte voep tulla vähän ahasta, mutta siitä vuan.

Tunturikerho Njeallje

Valmistelemme kerhopalaveria Kangaspellossa 14.–15.5.1988 mm. raappaamalla talosta vanhoja maaleja ja uutta niihin lisäämällä.

Talo tarjoaa talkooruuat. Ajo-ohjeen löydät kerhopalaverin ennakkoilmoituksesta.

Tervetuloa Kangaspeltoon toivottelee Kangaspellon emäntä Lea Sarkeala.

Ps. ilmoita tulostasi n. viikkoa aikaisemmin, joko kortilla osoitteeseen Lea Sarkeala Kangaspelto 79520 Viljolahti tai puhelimitse numeroon 972–89139.

Jos liikutte Kangaslammilla päin esim. Linnansaaressa tai Kolovedellä löytyy yöpymis- ja saunomismahdollisuus sekä telttapaikka aina meiltä, kun vielä varmistat puhelimitse tai tulet katsomaan ettei paikka ole täynnä.

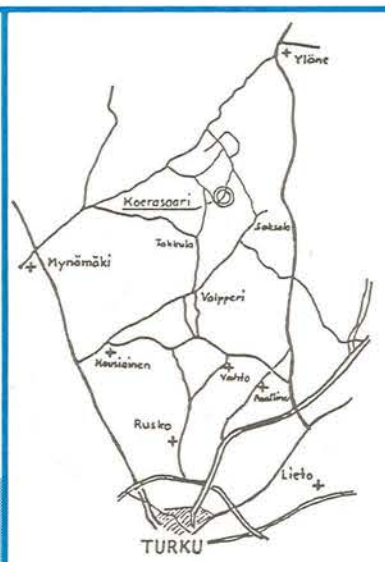
ELÄKELÄISTEN VIIKKO SUSI-KYRÖSSÄ 3.–10.9.1988

Tunturiladun johtokunnan myötämielisellä päätöksellä SUSI-KYRÖ on parhaaksi ruskaviikoksi (v. 36) varattu eläkeläisten käyttöön. Tilastojen mukaan ruskakin on Lapissa kauneimmillaan 10.9. klo 12.

Hyvin moni jäsenemme tuntee Susi-Kyrön kapasiteetin. Iso tupa, keittokatos, sauna ja hyviä telttapaikkoja rajattomasti, joten isompikin joukko mahtuu nyt mukaan nauttimaan syksyn riemuista. Viikko on omahuoltoinen.

Postiautolla pääsee päivittäin Raattamaan saakka. Omasta linja-autokyydistä käydään neuvotteluja parhaillaan. Muutaman vrk. pituinen vaellus on mahdollinen sitä haluaville parempi kuntoisille. Lisätietoja ja yhteyshenkilö: Anja Pajunen Erkylänk. 21, 05820 Hyvinkää p. 914–28901 ilt.

SUSIANOMUKSET pyydetään lähettämään 15.9.1988 mennessä osoitteella: Tunturilatu, Susivaliokunta, Fabianinkatu 7, 00130 Helsinki.

SYYSKOKOUS JA SUSIAISET

Nousiaisissa ja Mynämäellä 7.–9.10.1988

Tunturiladun syyskokous pidetään Valpperin Urheilutalolla, Nousiaisten Valpperissa 8.10.1988 alkaen klo 13.00. Susiaiset järjestetään Koerasaaren kämpällä Mynämäellä 7.–9.10.1988 maastotapahtumana "oma huolto" periaatteella. Osanottomaksu 25 mk. Mahdollisuus ruokailuun ja telttamajoitukseen, sisämajoituspaikkoja rajoitetusti.

Ilmoittautumiset, majoitus- ja ruokavaraukset:
Joel Jukala 921–354646
Kalevi Kanerva 921–321571
Pentti Yli-Kuivila 921–617265
Järjestelyistä huolehtii Tunturikerho Logi

TERVETULOA